

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller.

Mr RENE VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretars-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

Inleidende beschouwingen over het vergelijkend Recht : Opvatting en Methode.

Inleidingsles van den Nederlandschen cursus van vergelijkend handelsrecht door Mr. A. LILAR, assistent aan de Universiteit te Brussel.

Bij den aanvang van een cursus van vergelijkend Recht, hoort het, minstens in korte woorden de verschillende opvattingen te onderscheiden die de rechtsgeleerden betreffende het voorwerp van deze wetenschap hebben gehad en te bepalen bij welke opvatting deze leergang zich aansluit.

« Een der voornaamste redenen die tot nog toe de ontwikkeling van het vergelijkend recht hebben belemmerd, zegt Edouard Lambert, in zijn werk, «La fonction du droit civil comparé» is te vinden in de onzekerheid en de verscheidenheid der meeningen betreffende de taak der wetenschap». (1).

Stellig heeft de studie van het vergelijkend Recht meerdere richtingen ondergaan. Maar zij zijn niet allen onvereenbaar; elk hunner wijst niet op eene afzonderlijke opvatting van het vergelijkend Recht.

Dikwijls stemmen zij overeen met verschillende oogenblikken van een en dezelfde opzoe-king; zoo hebben zekere comparatisten zich beperkt bij het voorbereidend werk bestaande in het verzamelen der elementen die tot de rechtsvergelijking zullen dienen : de studie der vreemde wetgevingen.

Andere beoogen wetenschappelijke uitslagen

af te leiden uit de rechtsvergelijking zelf : deze doen waarlijk aan vergelijkend recht.

Andere nog, bekommeren zich alleen om de praktische benutting der opzoeken.

* * *

Buiten die indeeling die, zooals ik het zegde, dus meer beantwoordt aan achtereenvolgende uitzichten van eenzelfde opzoe-king, vinden wij in de rechtsleer drie voornamste opvattingen van het vergelijkend recht, onder dewelke wij zullen te kiezen hebben, willen wij nuttig werk verrichten.

Deze indeeling, in 1878 door Bernhöft reeds geschetst in het «Zeitschrift für vergleichende Rechtswissenschaft», door hem hernomen in 1895 in de Inleiding van het «Jahrbuch der Internationale Vereinigung für vergleichende Rechtswissenschaft», werd in 1900 door Saleilles ontwikkeld in het verslag dat hij opstelde voor het Internationaal Congres van Vergelijkend Recht, dat werd gehouden te Parijs. (2)

Zij onderscheidt drie opvattingen van het vergelijkend recht als zelfstandige wetenschap beschouwd.

Eene eerste opvatting is de historische. Volgens de bepaling van Saleilles, is het de geschiedenis van het Recht beschouwd onder het oog-

punt der vergelijkende methode. (3). In andere woorden is het de vergelijkende studie der instellingen. Haar eigen taak bestaat hierin, de leemten aan te vullen die zich voordoen in de geschiedenis der rechtsinstellingen van een menschengroep, dank zij de bijdrage der studie van vreemde instellingen.

Een tweede opvatting is de sociologie of ethnologische. Zij ontleedt het juridisch verschijnsel, maatschappelijk verschijnsel bij uitmuntendheid, om er sociologische wetten van af te leiden d.w.z. wetten die het ontstaan, de ontwikkeling, het organische leven der gemeenschappen beheerschen.

Uit de vergelijkende waarneming van het ontstaan en de evolutie van het juridisch verschijnsel in verschillende menschengroepen, leidt de comparatist, volgens Saleilles, «de natuurlijke wetten af van het ontstaan en van de ontwikkeling van het Recht.» (4).

Deze eerste twee opvattingen vermengen zich zoo nauw dat het moeilijk is hare voorstanders te onderscheiden.

Terwijl de vergelijkende geschiedenis der instellingen zich dikwijls op sociologische wetten beroept, gebruikt de rechtssociologie de elementen door de vergelijkende geschiedenis bijgedragen. Ook heeft Lambert in het verslag dat hij betreffende dit onderwerp op het Congrès van 1900 voorlas, deze twee opvattingen versmolten en geen onderscheid gemaakt tusschen deze twee wetenschappelijke gebieden.

Alhoewel men soms deze opvatting aan Montesquieu toeschrijft, mag men aannemen dat de ware stichters van deze wetenschap in Engeland te vinden zijn waar zij, met Sumner Maine, den naam van «juridische archeologie» kreeg. In Duitschland werd zij beoefend door Bachhofen, Post, Kohler, Bastian. Vereenigingen werden aldaar gesticht: de «Gesellschaft für vergleichende Rechts- und Staatswissenschaft»; tijdschriften werden uitgegeven onder meer de welbekende «Zeitschrift für vergleichende Rechtswissenschaft».

Prof. Cohn, uit Zurich, gaf aan deze wetenschap den naam van «Urrecht» benaming gegrond op de omstandigheid dat zij zich uitsluitend toeleide op de studie van voorhistorische of weinig ontwikkelde instellingen.

Comparatisten zooals Esmein en Tarde trachten wel is waar tegen deze strekking te reageeren en het veld der rechtssociologie uit te breiden tot de ontdekking der wetten die de evolutie

van het moderne Recht beheerschen. Bij voorkeur hielden zich deze rechtsgeleerden aan de studie der oudheid.

Hare meest kenschetsende vergelijkingen, hare meest zekere gevolgtrekkingen, ontleende de rechtssociologie aan het recht der nog weinig ontwikkelde volksgroepen waar het rechtskundig verschijnsel zich in al zijn eenvoud voordoet, ontbloot van zijn hedendaagsche ontwikkeling.

* * *

Het is zeker niet bij een dergelijke opvatting dat een cursus van *vergelijkend handelsrecht* thuis hoort.

Door zijn voorwerp, door de te behandelen stof, door de methode die ik voornemens ben U voor te stellen, sluit hij zich aan bij een derde, meer juridische opvatting, die overeenstemt met de dogmatische richting in de indeeling van Bernhöft, alsook met de opvatting van Saleilles en Lambert, zooals zij blijkt uit hunne studies van vergelijkend gemeen recht.

In deze opvatting, wordt de rechtsvergelijking eene studie van stellig recht. Zij heeft als voorwerp het onderzoek van een rechtsinstelling door de vergelijking der juridische stelsels die op haar door verschillende nationale wetgevingen worden toegepast.

De comparatist zal het juridisch verschijnsel niet meer bestudeeren, om er algemeene wetten op de ontwikkeling der gemeenschappen van af te leiden, zooals de socioloog; noch om, door het ontdekken van sociologische wetten, de leemten der geschiedenis der instellingen aan te vullen, zooals de rechtshistoricus.

Hij beoogt alleen de meest nauwkeurige, de meest intieme kennis van de instelling of van het stelsel dat hij bestudeert.

Deze kennis zal hij bereiken dank zij de weerkaatsing derzelfde vraagstukken in verschillende vreemde wetgevingen, rechtsleeren, en rechtspraken, juist zooals de scheikundige den aard en de eigenschappen van een lichaam ontdekt dank aan verschillende achtereenvolgende behandelingen.

Zoo zullen wij in den loop van dezen leergang de problema's die oprijzen bij de studie der vennootschap op aandeelen aan verschillende rechtstelsels toetsen.

Met deze opvatting zal de jurist zich met de grootste belangstelling aan de studie wijden der moderne rechtsinstellingen, die door hunne

veelzijdigheid een bijzonder rijke stof uitmaken voor het wetenschappelijk onderzoek. En het is bijzonder bij volksgroepen met elkaar verwant door dezelfde praktische noodwendigheden of door hun algemeene rechtsopvattingen dat de rechtsvergelijking vruchten zal opleveren, zelfs daar waar politiek uiteenlopende strekkingen voorhanden zijn.

Nergens zal het juridische vraagstuk — zoo voor den jurist die den rechtsregel beproeft in de dagelijksche werkelijkheid als voor den wetgever die de dagelijksche werkelijkheid in rechtsregel omzet — met meer mogelijkheden onderzocht worden, dan bij de confrontatie der oplossingen door de vreemde rechtswetenschap ingevoerd of toegepast, wanneer het moderne Staten betreft die ongeveer tot denzelfde graad van juridische beschaving behooren.

Door zijn voorwerp en zijne methode is het vergelijkend recht, aldus opgevat, eene zelfstandige discipline, die moet onderscheiden worden van de vergelijkende geschiedenis der instellingen of van de rechtssociologie.

* * *

Buiten de verschillende opvattingen over het vergelijkend recht zelf, bestaan er nog meeningsverschillen betreffende de benutting van de uitslagen der rechtsvergelijking.

Volgens eene meening zouden zij als basis moeten dienen voor de eenmaking van de bestudeerde wetgevingen.

Volgens eene andere, zouden zij vooral een uitgangspunt uitmaken voor de wetgevende en de juridische politiek d.w.z. dat de wetgever er een ondervindingsgebied in aantreft waarvan het onderzoek zal bijdragen tot eene betere voorbereiding der *lex ferenda*, dan wanneer de rechtsleer er nieuwe rechtsoplossingen in vindt en vooral de openbaring van de oriëntering der rechtsinstellingen.

Volgens den nadruk dien zij legden op de eene of de andere benutting der uitslagen hunner studie heeft men soms de comparatisten verdeeld in «internationale» en «nationale». Er dient opgemerkt dat de rechtsgeleerden die men beschouwt als de hoofden der «scholen» zoo absoluut niet zijn als zij dikwijls worden voorgesteld.

Zeker hebben bijna alle comparatisten wanneer zij de toekomst van het vergelijkend recht inzagen, gedroomd dat eens hunne studie zou kunnen bijdragen tot de geheele of gedeeltelijke

eenmaking der wetgevingen, maar buiten enkele uitzonderingen zooals La Grasserie, Cosen-tini, deelen zij desaangaande de meening van Ed. Lambert dat het hier gaat om een droom waarvan de verwezenlijking zelfs niet kan worden ontwaard.

Hoofd der zoogenaamde «internationale» school, heeft Ed. Lambert de zending van toenadering van het vergelijkend recht nauwkeurig beperkt. Reeds in 1900, verklaarde hij «dat het vergelijkend recht zich moest bepalen geleidelijk de verschillen in de wetgevingen te doen verdwijnen, daar waar deze verschillen toe te schrijven waren aan toevallige verscheidenheid, en niet hun ontstaan te danken hadden aan grondige redenen spruitende uit de politieke, morele of maatschappelijke constitutie der volkeren.

Ik heb alleen getracht, zegt Lambert, de elementen van eenheid en van harmonie die terug te vinden zijn in zekere hedendaagsche wetgevingen te doen uitschijnen en te doen begrijpen. (5).

En is het niet kenmerkend dat de voorstander der «nationale» opvatting Raymond Saleilles zelf het doel der rechtsvergelijking alzoo heeft omschreven :

« Het gaat er ten slotte om voor elk land bij te dragen tot de vorming van een recht gemeen aan de beschaafde menschheid. Dit eenheidzoekend recht zal aangroeien buiten en boven de rechtsbijzonderheden, zooals dit vroeger gebeurde in de streken aan verscheidene gewoonten en plaatselijke wetgevingen onderworpen, in het oude Frankrijk zoowel als in Duitschland vóór het Burgerlijk wetboek. » (6).

* * *

Bemerken wij dat de meening die men kan toegedaan zijn betreffende de mogelijkheden van het vergelijkend recht als eenmakingsmiddel der verscheidene wetgevingen, alleen de *benutting der uitslagen* der rechtsvergelijking betreft, en niet *hunne bepaling*.

De discussie omtrent deze benutting is zeker belangwekkend, maar logischerwijze volgt zij dit aanvankelijke onderzoek :

Welke wetenschappelijke uitslagen beoogt het vergelijkend recht ? Hoe worden zij bereikt ?

In feite, werd de volgorde der vragen omgekeerd, en het vraagstuk der *toepassing* van het vergelijkend recht, was reeds lang opgelost toen

de theorie nog niet bestond. Sedert lange tijden, worden inderdaad de uitslagen der rechtsvergelijking toegepast in de wetgevende of juridische politiek zoowel als bij eenmaking of codificatie.

Men herinnere zich het *jus gentium* der Romeinen, de pogingen tot het vastleggen van een gemeen gewoonterecht vanaf de middeleeuwen, en eindelijk de geheele reeks rechtsgeleerden, Dumoulin, Guy Coquille, tot Pothier in Frankrijk; — Von Roth, Stobbe, Beseler, Gierke in Duitschland; — Huber, in Zwitserland, die allen de codificatie van hun nationaal recht hebben voorbereid door de vergelijkende studie der plaatselijke gewoonten.

Men zal dan besluiten dat vergelijkend recht sedert eeuwen wordt toegepast, dan wanneer zijne theorie ons slechts op een 50-tal jaren terugbrengt.

Is het Prof. Goblot (7) niet die opmerkte dat de toepassing van eene wetenschap dikwijls de theorie voorafgaat; heeft men niet gerekend, alvorens aan wiskunde te doen?

Uit de noodwendigheid wetten of gewoonten van naburige streken naast elkaar te brengen met het praktisch doel ze te verbeteren, ze te wijzigen, ze uit te leggen of ze te verzamelen, is eene wetenschap ontstaan die zich voorneemt de strekkingen gemeen aan meerdere wetgevingen betreffende eene bepaalde instelling te ontdekken.

* * *

Onderzoeken wij nu de problemen die wij zoo juist aanstippen: den aard der wetenschappelijke uitslagen die het vergelijkend recht nastreeft; — de methode van deze wetenschap.

* * *

Ik herinner U dat in onze opvatting het vergelijkend recht de studie behelst van eene rechtsinstelling door de vergelijking der verschillende rechtsstelsels aan dewelke zij is onderworpen.

Nemen wij als voorbeeld de naamlooze vennootschap: aan deze economische schepping beantwoordt eene juridische instelling die wij ons voorstellen te bestudeeren.

In inwendig recht zullen wij achtereenvolgens de voornaamste vraagstukken onderzoeken die ontstaan bij de stichting en de werking der maatschappij.

Twee methoden zijn ons toegankelijk: ofwel nemen wij een voor een de schikkingen van den wettekst en wij verklaren hoe ze worden uitge-

legd, hoe zij zich aan de feitelijke toestanden aanpassen, hoe de rechtsleer en de rechtspraak tot deze aanpassing bijdragen.

Ofwel, uitgaande van de toestanden geschapen door de werking van de naamlooze vennootschap, onderzoeken wij welke rechtsregel aan elk der ontstane vraagstukken moet worden toegepast.

In beide gevallen lost het vraagstuk zich op tusschen wettekst en feitelijke toestand door eene geestesbewerking — de toepassing op de verklaring der wet — die het voorrecht is der juristen.

Meestal is deze bewerking niet zuiver deductief en beperkt zij zich niet tot de mechanische toepassing der wet op een bepaald geval. Zij zou verkeerd wezen, indien er geene rekening werd gehouden met een derde element, een element van geschiktheid. — (zoo gebeurt het dat op enkele jaren afstand twee gelijke toestanden vallende onder eenzelfde wetsbepaling op verschillende wijzen worden opgelost).

De oplossing van een juridisch vraagstuk behelst dus eene aanpassing aan een gelegenhedsfactor die voortkomt, hetzij uit de evolutie der bestudeerde instelling, hetzij uit de maatschappelijke of economische opvattingen, hetzij uit de nationale geschiktheid.

Uit de samenvoeging van deze drie gegevens van het rechtsvraagstuk, wettekst, onderhavig geval, en gelegenhedsfactor, leidt de jurist rechtsoplossingen af, *waarvan het geheel het uitzicht der instelling zal doen uitschijnen*.

Zijne taak zal verschillend zijn volgens de wettekst zich ja dan neen aan het gelegenhedselement nog aanpast.

In het eerste geval, vergenoegt hij zich met vast te stellen dat er overeenstemming bestaat, en hij past de wet eenvoudig toe.

In het tweede, is zijn tusschenkomst waarlijk stichtend. Het hoort hem toe over te gaan tot hetgeen Prof. G. Cornil noemt «le réajustement des règles de droit» (8); in andere woorden de aanpassing van den rechtsregel aan den gelegenhedsfactor die François Génys wist op te sporen in «la nature des choses positives» en Ed. Lambert in het zoogezegde «Droit commun législatif».

* * *

Brengen wij thans onze opzoeking over op het gebied van het vergelijkend recht. Beschouwen wij een juridisch vraagstuk en kiezen wij enkele wetgevingen voor dewelke het problema, zich

voordoet, best wetgevingen die minstens in hunne voornaamste trekken verwant zijn (Frankrijk, Engeland, Duitschland), b. v.

De eerste voorwaarde van ons onderzoek is eene nauwkeurige kennis van de oplossingen door elk der beschouwde rechtsstelsels aangenomen, door de medewerking van wetgever en rechtsgeleerde.

Dikwijls zullen wij vaststellen dat niettegenstaande uiteenlopende politieke instellingen, verschillende landen eene neiging vertoonen om de rechtsvragen in dezelfde richting, zooniet met dezelfde vormen op te lossen. Terwijl in het eene land, de oplossing reeds in een wettekst werd opgenomen, zal in het andere de wettelijke aanpassing nog niet verwezenlijkt zijn. Zij behoort nog den Rechter.

Voor elk bestudeerd rechtsherstel, zullen dus de rechtsoplossingen moeten onderzocht worden in wetteksten, rechtsleer en rechtspraak.

Telkenmale wij eene gemeene strekking, een samenloop van oplossingen zullen ontdekt hebben, zullen wij, zooals Saleilles, Lambert en Josserand het noemen «gemeen recht» hebben bekomen, d.w.z. dat wij zekere trekken van de bestudeerde rechtsinstelling in het licht zullen hebben gesteld, ontbloomt van al hetgeen haar eigen karakter ontaardt ten gunste van toevalige invloeden.

Het vergelijkend recht laat ons toe al hetgeen voortkomt uit de inwendige noodwendigheden der instelling af te zonderen; en in de wording zelf van het rechtsleven, de juiste omlijning van eene instelling, den omloop van hare evolutie waar te nemen.

Buitendien, licht het ons in betreffende de afwijkingen in elk land, te wijten aan de plaatselijke aangelegenheden; het geeft ons nuttige aanduidingen aangaande de strekkingen van elk nationaal recht.

* * *

Laten wij onmiddellijk en ter verduidelijking, een voorbeeld nemen, ontleend aan de stof die wij in dezen leergang zullen bespreken: het recht der vennootschappen op aandeelen.

Een der grondgedachten onzer wet op de vennootschappen is, dat de *algemeene vergadering der aandeelhouders*, een overwegende en beslissende rol speelt in het leven der vennootschap: zij is de «maatschappij zelf, zij drukt den wil der vennootschap uit. Beheerders en commissarissen zijn slechts mandatarissen».

«De algemeene vergadering, zoo luidt a. 70, heeft de meest uitgebreide machten om alles wat de vennootschap betreft te doen of te bekrachtigen».

Haar wordt de bespreking en de aanneming van de balans toevertrouwd (a. 77) zij benoemt en ontslaat ad nutum beheerders en commissarissen (a. 55).

Zij kan ten allen tijde worden bijeengeroepen in de voorwaarden door de wet voorzien om haar wil te doen kennen en uitvoeren.

De feiten moesten aantoonen welk gebruik de algemeene vergadering van de uitgebreide machten, die haar bijna in alle rechtsstelsels werden toegekend, zou maken.

Onder den drang der economische ontwikkeling, ondergingen de algemeene vergaderingen eene ware evolutie: de uitbreiding der ondernemingen bracht in zekere gevallen het getal aandeelhouders op indrukwekkende cijfers (men zegt dat de maatschappij van Amerikaansch recht Tel & Tel meer dan 600.000 aandeelhouders moet hebben); de aandeelhouders van maatschappijen die internationale belangstelling verwekken zijn dikwijls verre van den zetel gehuisvest; — de aandeelhouders die soms meer beursdoeleinden beoogen, dan het vastleggen van spaargelden, stellen geen belang in het maatschappelijk leven; — andere zijn onbekwaam om de ingewikkelde vraagstukken te bespreken enz., andere nog vertoonen zich nooit om redenen van fiskalen aard, de voorgebrachte balans geeft in veel gevallen te weinig bijzonderheden om voor ernstige bespreking vatbaar te zijn; — de verslagen van beheerders, en meer nog van commissarissen zijn dikwijls afgeschreven formules geworden die geen waarborg aan de vergadering geven.

Voegen wij daarbij dat de kleine aandeelhouder weinig of niets te zeggen heeft, en dat de toestand dikwijls nog erger is daar waar het meervoudig stemrecht nog van toepassing is.

Buiten bijzonderheden eigen aan elke streek is die toestand gemeen aan vele landen die ongeveer dezelfde economische ontwikkeling hebben bereikt.

En terwijl men in ons land, door wetgevende maatregelen zooals de decreetwet van 31 Oktober 1934 op het meervoudig Stemrecht, en door talrijke ontwerpen reageert, zoo zien wij hetzelfde verschijnsel, hetzelfde streven naar het bestrijden der onvermijdbare tekortkomingen der algemeene vergaderingen door tusschen-

komst van den Staat, wetgevende of rechterlijke macht, zich voordoen.

Aandeelhouders en publiek beschermen tegen het gemis aan doeltreffende werking vanwege de algemeene vergaderingen was de voornaamste bezorgdheid van den Engelschen wetgever; toen hij de wet op de vennootschappen van 10 Mei 1929 (*Companies Act 1929*) stemde, en hij trachtte zijn doel te bereiken, volgens den geest der Engelsche traditie, zonder principieusverklaringen, alleen door zekere maatregelen en schikkingen voor te schrijven die van aard zijn de mogelijke misbruiken te verhinderen of zeker te bemoeilijken; uitgebreide openbaarmaking bij het uitgeven van aandelen of obligatiën, openbare bekendmaking van de commissies en belooningen aan alle tusschenpersonen gelast met het uitgeven der titels, volledige bekendmakingen van alle overeenkomsten betreffende inbrengen; — inlassching in de balans zelve van alle leeningen aan beheerders en eindelijk, volledige inrichting van een gecentraliseerd openbaar register, waar alle bijzonderheden betreffende de vennootschap worden opgenomen.

Maar drang om door rechtstreeksche maatregelen in te grijpen, en in de wetgeving bepalingen op te nemen, die tegen de bestaande opvattingen zouden indruischen, was in Engeland niet te bespeuren: de overtuiging bestaat immers altijd dat wat niet regelmatig zou verlopen door de tusschenkomst van den rechter zou hersteld of zelfs belet worden. Deze tusschenkomst werd dan ook in de *Companies Act 1929* in vele gevallen uitdrukkelijk voorzien: Kapitaalsverminderingen, veranderingen in het maatschappelijk doel, wijzigingen in de respectieffelijke rechten van verschillende categorieën aandelen, minnelijke schikkingen met schuldeischers staan onder rechtstreeksch toezicht van den rechter; zijne bescherming mag ingeroepen worden door aandeelhouders die door eene beslissing van samensmelting door de algemeene vergadering genomen zouden worden geschaad; zijne machten bij vereffening zijn om zoo te zeggen onbegrensd; en daarenboven, in het algemeen zal de rechter, — alhoewel hij verklaart niet tusschen te komen in de «internal management» van de maatschappij — de beraadslagingen der algemeene vergaderingen te niet doen indien hij oordeelt dat zij in tegenstrijd zijn met de maatschappelijke belangen.

Steeds vindt hij daartoe de mogelijkheid in de oude Engelsche «ultra vires» leer, waarvan

de rechter gebruik zal maken om te oordeelen dat zekere beslissingen door eene algemeene vergadering genomen tegen het maatschappelijk belang hare machten te boven gaan.

Geheel verschillend in hare opvatting, en in de middelen waarop zij beroep doet, komt de *duitsche wet op de vennootschappen* voor, die verscheen in het *Reichsgesetzblatt* van 4 Februari 1937, en die een paar weken geleden op 1 Oktober 1937 is invoege getreden.

Aan de overwegende rol der Algemeene Vergadering wordt hier kortom een einde gesteld. De algemeene bevoegdheid der algemeene vergadering om tusschen te komen in al wat de vennootschap betreft vinden wij in de nieuwe *duitsche wetgeving* niet terug.

1. De Algemeene Vergadering (*Hauptversammlung*) beslist in de gevallen in de wet of in de statuten *bepaald* voorzien.

2. In vraagstukken betreffende de zakenleiding kan de Algemeene Vergadering alleen beslissen, wanneer het Beheer (vorstand) het verlangt. (Par. 103)

De Algemeene Vergadering is niet meer gelast met de goedkeuring van de balans, tenzij er betreffende die goedkeuring oneenigheid ontstaat tusschen «vorstand» gelast met de eigenlijke leiding van het bedrijf, en «aufsichtsrad» breeder samengestelde beheer- en toezichtsraad; — zij heeft het recht verloren de leden van den vorstand aan te stellen en zelfs de leden van den aufsichtsrad ad nutum te ontslagen.

Zij wordt onbekwaam geacht, in de leiding tusschen te komen zelfs als toezichtorgaan. Die leiding wordt onder strenge persoonlijke, burgerlijke en strafrechterlijke verantwoordelijkheid door den «vorstand» waargenomen, die de verplichting op zich neemt de zaak te leiden in het belang van het Bedrijf en — volgens de bewoordingen van art. 70. — «voor het nut van het Volk en van het Rijk». En in de beraadslagingen van den vorstand zullen de meningsverschillen weinig belang vertoonen want de meening van den voorzitter is beslissend zelfs tegen die van al zijn collega's.

Alleen behoudt de algemeene vergadering, onder meer, in hare bevoegdheid de veranderingen aan de statuten, de ontlasting van de beheerders leden van den Aufsichtsrat en hunne vergoeding, het goedkeuren der winst en verliesrekening, enz.

Zooals Schlegelberger het zegt in zijn werk «Die Erneuerung des deutschen Aktienrechts»:

« Volgens het nieuwe Deutsche recht is de algemeene vergadering een afgezette koning. » (9)

Deze enkele oppervlakkige opmerkingen hebben ons onmiddellijk de *strekking* voor oogen gebracht, die voor elken waarnemer opvallend is: de beperking der « vroeger soevereine » macht der algemeene vergaderingen, in het belang van aandeelhouders en publiek; — het instellen van maatregelen die eenieder tegen misbruiken moeten beschermen, die de werking van een vergadering niet vermag te verhinderen.

Deze strekking zal ons voorkomen als een der kenmerken van het wordende *vennootschapsrecht*.

Haar studie, en het grondig onderzoek der oplossingen der vreemde wetgevingen, zullen ons verplichten de vraagstukken en rechtsstellingen van ons nationaal recht te *herdenken* en aan de feitelijke toestanden te toetsen.

Wetsbepalingen betreffende de voorlegging der balans, staatsinmenging bij de aanstelling van toezichters, verantwoordelijkheid van beheerders en toezichters, deelname der beheerders aan de stemming over hun eigen ontlasting, verantwoordelijkheid van aandeelhouders uit hoofde hunner stemming in de algemeene vergadering, draagkracht der voorgeschreven publiciteitsmaatregelen zijn zoovele punten die de vergelijkende studie kan ophelderen.

De afwijkingen der vreemde wetgevingen zijn niet minder belangwekkend dan de onderzochte gemeene strekking.

Het verval der « Hauptversammlung », de versterking der machten der leiders, de afschaffing van het ontslag ad nutum, de uitbreiding op burgerlijk en strafrechterlijk gebied der persoonlijke verantwoordelijkheid, de inmenging van het Reichswirtschaftsministerium om in

bepaalde voorwaarden de ontbinding te eischen, de herhaalde bevestiging van het « Führersprinzip » zijn kenschetsend voor de eigenschappen van het hedendaagsche Deutsche recht, en van den overweldigenden invloed van de nieuwe Deutsche wereldbeschouwing op de instellingen door het handelsrecht beheerscht.

De volledige publiciteitsmaatregelen, de werking van den rechter zoowel preventief als in hoedanigheid van beteugelende macht, bereid om eene « unfair » beslissing te verbeteren, werpen anderzijds klaar licht op de rechtsopvattingen van het parlementaire en liberale Engeland.

* * *

Dit korte onderzoek heeft ons aangewezen hoezeer de vergelijkende rechtsstudie de bijzonderheden van elk nationaal recht in het licht stelt, en tezelfder tijd de ontwikkeling van de bestudeerde instelling gevoelig maakt.

Dank aan de verscheidenheid die zich onvermijdelijk van land tot land voordoet, laat zij ons toe de instelling op verschillende tijdstippen van hare evolutie te ontwaren.

Wij verrassen haar in volle wording; wij volgen haar in haar eigen levensloop, wij schouwen haar aan in hare organische vervormingen.

Hoe passend komt ons nu de opmerking van Saleilles voor :

« Rechtsvergelijking is een merkwaardig werktuig van juridische techniek ».

(1) Lambert: « La fonction du droit civil comparé ». Parijs: Giard et Brière 1903. blz. 7.

(2) Verslag Saleilles Internationaal Congres voor vergelijkend recht. - Parijs 1900. - Verslagen der Zittingen en Documenten. Deel I. bl. 167 en volgende.

(3) Saleilles. Ibid. bl. 169.

(4) id. bl. 171.

(5) Lambert. Op. cit. bl. 38.

(6) Saleilles ibid. bl. 181.

(7) Edmond Goblou: Le système des sciences. Parijs 1933. bl. 164.

(8) G. Cornil: Le droit privé - Giard - Parijs 1929. bl. 78.

(9) Schlegelberger: Die Erneuerung des deutschen Aktienrechts.

RECHTSPRAAK

133

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 3 December 1937.

Raadsheer-verslaggever: M. Hodum.

Advokaat-Generaal: M. Gesché.

Pl.: Mrs Veldekens en Van Leynseele.

MOTIVEERING VAN VONNIS. — TOT ZICH TREKKING EENER ZAAK.

I. De Rechtbank die een zaak tot zich trekt, en vaststelt dat er redenen bestaan om den grond dier zaak te beslechten, bij toepassing van artikel 13 der wet

van 15 Maart 1932, is niet gehouden zijne beslissing verder te motiveeren. (1)

II. Wanneer een vordering twee punten bevat, mag de Rechtbank die de zaak tot zich trekt, één dezer punten beslechten, en het tweede punt, waarover zij geen enkele beslissing neemt, naar den eersten rechter verwijzen. (2)

Mors t/ Groenendaels.

Het Hof:

Gehoord Raadsheer Hodum in zijn verslag en op

de conclusiën van den heer Gesché, Eersten-Advocaat-Generaal;

Omtrent het eerste middel :

Schending van artikel 97 der Grondwet, doordat bestreden vonnis, in weerwil van conclusiën, in tegenstrijdigen zin, door eischer in verbreking genomen, de zaak tot zich heeft getrokken, zonder de reden tot staving van zijne beslissing op te geven, daar de zin «Overwegende dat er redenen bestaan om den grond der zaak door het tegenwoordig vonnis te beslechten, bij toepassing van artikel 13 der wet van 15 Maart 1932» niet mag aanzien worden als een ware reden, als wanneer de rechter verplicht is, zijn beslissing in ieder harer punten met redenen te omkleeden;

Overwegende dat eischer, in zijn conclusiën, in beroep zich tegen de evocatie heeft verzet voor zoo veel slechts het vonnis waartegen beroep zou bevestigd worden;

Overwegende dat, daar de rechter in beroep het vonnis van onbevoegdheid, door den vrederechter uitgesproken, te niet deed, hij niet verplicht was de bewijsvoering van eischer welke geen voorwerp meer had, te beantwoorden, noch zijn beslissing over de evocatie in 't bijzonder met redenen te omkleeden;

Dat het volstaat dat zulke beslissing vaststelt dat de voorwaarden, aan dewelke de wet de uitoefening van het recht een zaak aan zich te trekken onderwerpt, vereenigd zijn;

Overwegende dat het bestaan van de eerste dezer voorwaarden, te weten dat het vonnis te niet werd gedaan, bleek uit den inhoud zelf der beslissing in beroep; dat, wat de tweede voorwaarde aangaat, «dat de zaak vatbaar is om een definitieve oplossing te krijgen», de rechter in beroep, — door te verwijzen, om het geschil in den grond te beslechten, naar artikel 13 der wet van 15 Maart 1932 dat artikel 473 van Wetboek van burgerlijke rechtsvordering aanvult en dat de rechter verklaart toe te passen, impliciet maar noodzakelijk heeft laten verstaan, dat, naar zijn meening, gezegde wettelijke voorwaarde vervuld was, ten minste voor wat een der punten van de vordering betreft;

Overwegende, voor 't overige, dat volgens de vaststellingen van den rechter ten gronde, de vordering door verweerder ingesteld, een dubbel voorwerp had; dat zij er toe strekte eischer te doen veroordeelen : 1°) om met de zijnen het huis, dat aan verweerder toebehoort, te verlaten, en 2°) om aan dezen laatste, een som van 2.000 frank te betalen als vergoeding voor het wederrechtelijk bewonen van het huis gedurende een zekeren tijd;

Dat, wat het tweede deel van den eisch aangaat, bestreden vonnis beslist dat «het niet vatbaar is om een definitieve oplossing te krijgen en dat het, naar den eersten rechter moet teruggestuurd worden («dat dit gedeelte der vordering dus in den stand der zaak voor geen definitieve oplossing vatbaar is, en dat het, dienvolgens, naar den eersten rechter dient teruggestuurd te worden»);

Overwegende dat deze bewoordingen, vergeleken met de beslissing welke de zaak tot zich trekt en uitspraak doet over den grond voor wat het eerste

punt van den eisch betreft, aantoonen dat de rechter in beroep wat dit punt aangaat, de zaak tot zich heeft getrokken, omdat hij vaststelt dat de zaak vatbaar was om een eindoplossing te krijgen;

Dat de beslissing dus met redenen omkleed is en dat het middel niet mag aangenomen worden;

Omtrent het tweede en derde middel : te zamen :

Het tweede : schending van artikel 473 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering gewijzigd bij art. 13 der wet van 15 Maart 1932, doordat het bestreden vonnis, alhoewel dit laatste het vonnis waartegen beroep te niet deed en verklaarde de zaak tot zich te trekken, nochtans, na over het rechtsbeginsel van verweerder uitspraak te hebben gedaan, de zaak naar den rechter, wiens vonnis het te niet deed, heeft verwezen, ten einde te beslissen over den eisch tot schadevergoeding tegen aanlegger ingediend, als wanneer de rechter in beroep slechts de zaak mag tot zich trekken op voorwaarde de aangetrokken zaak te weerhouden om er kennis van te nemen, in al haar elementen;

Het derde middel : Schending van artikel 472 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering, doordat bestreden vonnis, na de zaak tot zich te hebben getrokken en na over het rechtsbeginsel van verweerder uitspraak te hebben gedaan, de zaak naar den rechter, wiens vonnis het teniet deed, heeft verwezen, ten einde te beslissen over den eisch tot schadevergoeding tegen aanlegger ingediend, als wanneer, bij de onderstelling dat deze verwijzing slechts de uitvoering van het vonnis in beroep betreft, de rechter in beroep, voor de uitvoering, slechts naar een andere rechtbank dan deze waarvan de teniet gedane beslissing uitging mocht verwijzen;

Overwegende dat de twee middelen steunen op het feit dat bestreden vonnis, wat het rechtsbeginsel van verweerder aangaat, de zaak tot zich zou getrokken hebben en over den grond uitspraak zou gedaan hebben, en de zaak zou verwezen hebben om enkel over het bedrag der vergoeding uitspraak te doen;

Overweegende dat, zooals in de behandeling van het eerste middel werd gezegd, de eisch van verweerder twee punten bevatte;

Dat de rechter in beroep, het tweede punt onderzoekende in de redenen van zijn vonnis verklaart dat «de onrechtmatige bewoning aanvang heeft genomen, niet vanaf October 1935, maar vanaf 15 April 1936, en dat aanlegger slechts, van den datum af, verplicht kan worden woonstvergoeding te betalen, maar dat de rechtbank op dit gebied over geen enkele basis beschikt dat haar toelaat het aan verweerder toekomend bedrag te beoordeelen; dat dit gedeelte der vordering dus voor geen eindbeslissing vatbaar is, en, dienvolgens, naar den eersten rechter moet worden verwezen»;

Overwegende dat het beschikkend gedeelte van bestreden vonnis geen enkele melding bevat, hetzij expliciet, hetzij impliciet, van aard te bewijzen dat de rechter een «beslissing» zou willen vellen hebben, over het rechtsbeginsel van verweerder op een vergoeding;

Dat dit beschikkend gedeelte alleenlijk zegt «Ver-

wijst de vordering in betaling van woonstvergoeding naar den eersten rechter»;

Overwegende dat daaruit moet worden afgeleid dat het wel deze geheele vordering is, welke de rechter in beroep naar den eersten rechter heeft willen verwijzen (omdat zekere elementen der vordering aan zijne beoordeeling ontsnapten) en niet alleenlijk de raming der vergoeding;

Overwegende dat aangeklaagde vonnis naar den eersten rechter een punt van de vordering verwijst, dat van geen enkele beslissing het voorwerp is geweest, noch van wege den eersten rechter, noch van wege den rechter in beroep, en dat het vonnis dit gedeelte aanziet als een punt dat de rechter, naar wien de zaak verwezen werd, vrij en in al zijn elementen kan beoordeelen;

Dat het middel deze beslissing niet bestrijdt en dat de middelen in feite missen;

Om deze redenen :

Verwerpt de voorziening, verwijst eischer in de kosten en in de vergoeding van 150 fr. jegens verweerder.

(1) Cf. Hof van Verbreking, 9 Juli 1891. (Pas. 1891-I-202.)

(2) Zie Locré, Voorbereidende werken van het Wetboek van Rechtsvordering, t. IX. Observations de la section de législation du Tribunal, n° 5, blz. 350; Crépon, Traité de l'appel en matière civile, n° 3567; Hof van Verbreking, 28 October 1935. Rev. de droit pénal 1935, blz. 1378; Hof van Beroep, Brussel, 4 Augustus 1852. (Pas. 1853-II-101); Hof van Beroep, Gent, 9 Juli 1862. (Pas. 1862-II-282); Rép. Pratique, V° Appel en matière civile et commerciale, n° 347; Pand. Belges, V° Evocation en matière civile, n° 319.

134

HOF VAN BEROEP TE GENT

4e Kamer. — 28 December 1937.

Voorzitter : M. Poll.

Raadsheeren : MM. Verhulst en De Poortere.

Op. Min. : M. Lesaffre.

Pleiter : Mr Seghers (Dendermonde).

VREEMDELINGEN. — WET VAN 12 FEBRUARI 1897, ART. 1 EN 6. — TOEPASSELIJKHEID. — ENGE UITLEG.

De Wet van 12 Februari 1897 is enkel van toepassing op de vreemdelingen die in België een verblijfplaats hebben.

O. M. t/ Strobbe.

Verdacht van te Kemseke, den 29 Maart 1936, nadat hem als vreemdeling, bij Koninklijk besluit van 22 Mei 1933 het bevel werd gegeven het Koninkrijk te verlaten, op Belgisch grondgebied teruggekomen te zijn;

Overwegende dat beklagde vervolgd wordt op grond van art. 1 en 6, wet van 12 Februari 1897, om in België terug te zijn gekeerd niettegenstaande een Koninklijk besluit van uitdrijving dd. 22 Mei 1933 dat hem beteeënd werd den 28 Mei 1933;

Overwegende dat het aan den rechter behoort na te gaan of al de voorwaarden door de wet vereischt om eene straf tegen beklagde te kunnen uitspreken verwezenlijkt zijn;

Overwegende dat de wet van 12 Februari 1937

alleen toepasselijk is aan vreemdelingen die in België een verblijfplaats (résidence) hebben;

Overwegende dat het vast staat dat beklagde Strobbe nooit in België een verblijf gehad heeft;

Om die redenen :

Het Hof,

Verklaart beklagde en het Openbaar Ministerie ontvankelijk in het door hen ingestelde beroep;

Rechtdoende op tegenspraak;

Vernietigt het beroepen vonnis.

NOTA. — Tegenwoordig arrest heeft kracht van gewijsde verkregen.

135

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

6e Kamer. — 10 April 1937.

Voorzitter : M. Simon.

Raadsheeren : MM. Delvaux en Ooms.

Advocaat Generaal : M. De Vooght.

BEVOEGDHEID. — VOORZITTER DER RECHTBANK VAN EERSTEN AANLEG. — ARTIKEL 214 J. — UITGEBREIDHEID DER MACHT.

De beschikkingen op verzoekschrift verleend door den heer Voorzitter der Rechtbank van eersten aanleg zijn voor verhaal vatbaar wat betreft de bevoegdheid ratione materiae en ratione loci.

Voor deze redenen kunnen zij bestreden worden door verzet of hooger beroep naar gelang de partij die het verhaal instelt al dan niet geroepen is geworden voor den rechter die de beschikking heeft verleend.

Het beroep, gesteund op machtsoverschrijding voorwat de ontvankelijkheid betreft, dient gelijk gesteld te worden met het beroep wegens onbevoegdheid. Artikel 214 J. B.W. geeft aan den Voorzitter der Rechtbank van eersten aanleg een vrije macht die aan dezen magistraat toelaat indien een der echtgenooten zijne plichten grootendeels verzuimt, al de spoedeisende en voorloopige maatregelen te gelasten die hij meent vereischt te zijn voor het belang van den anderen echtgenoot en de kinderen. Deze macht wordt aan den Voorzitter toegestaan onverschillig de natuur van de verzuimde plicht.

Het ligt in de bedoeling van den wetgever dat de Voorzitter der Rechtbank van eersten aanleg sine streptu forensi zou gebruik maken van de hem door artikel 214 J toegekende macht.

Lagneau t/ Desmarets.

Overwegende dat het beroep ingesteld is geweest in den door de wet voorgeschreven vorm en ten gepasten tijde.

Overwegende dat beroepene de ontvankelijkheid van het beroep betwist en als reden aangeeft dat het bestreden bevel verleend werd uit kracht van de macht die door artikel 214 B. W. aan den Voorzitter der Rechtbank van Ien aanleg is toegekend, dat dit bevel derhalve niet vatbaar is voor hooger beroep.

Overwegende dat in het zich hier voordoende geval, beroepene oorspronkelijk aanlegster den Heer Voorzitter der Rechtbank van Ien aanleg zitting houdende te Brussel, schriftelijk heeft ver-

zocht, op grond van art. 214 j. B. W., appellant te veroordeelen om haar te betalen ten titel van uitkeering tot onderhoud de som van 1000 frank per maand en tevens aan de vennootschap «Charbonnages d'Alexinatz», gevestigd te Brussel, Museumstraat, nr 20, te gebieden, op al wat zij aan appellant zou verschuldigd zijn de somme van 36.000 frank te weerhouden voor hoogerop vermelde uitkeering, gedurende drie jaar en de aldus weerhouden geldsom aan vertoonster rechtstreeks uit te keeren naar rato van 1000 frank per maand.

Overwegende dat op dit verzoekschrift ingaande de Voorzitter der Rechtbank van 1^{en} Aanleg van Brussel, na, appellant aanhoord te hebben bij monde van zijn raadsman, Mr Marquet, dus niet buiten beroeper's weten zooals deze laatste verkeerd beweert, en na te hebben vastgesteld dat appellant grootelijks zijne plichten als echtgenoot heeft verzuimd en dat de zaak werkelijk spoedvereischend is op grond van art. 214 j. B. W., appellant heeft veroordeeld, om voorloopig aan beroepene 600 fr. per maand te betalen ten titel van uitkeering tot onderhoud, zulks vanaf 4 Februari 1936.

Overwegende dat bewust bevel, in het kabinet van den heer voorzitter werd verleend, dat bij dit bevel de tijdspanne niet werd bepaald gedurende dewelke de gelaste maatregel zal gelden;

Overwegende, nadat appellant beweert dat door alzoo te beslissen de voorzitter der rechtbank van eersten aanleg de hem door de wet toegestane macht heeft overschreden, de perken van zijne bevoegdheid te buiten is gegaan en art. 92, 96, 97 van de Grondwet heeft geschonden;

Overwegende daaromtrent, dat al de beschikkingen die op verzoekschrift worden verleend voor verhaal vatbaar zijn wat betreft de bevoegdheid «ratione materiae» en «ratione loci», m. a. w. wat betreft de bevoegdheid kunnen bestreden worden door het verzet of het hooger beroep naargelang de partij die het verhaal instelt al dan niet geroepen is geworden voor den rechter die de beschikking heeft verleend;

Overwegende dat het beroep, dat steunt op machtsoverschrijding wat de ontvankelijkheid betreft, dient gelijkgesteld met het beroep wegens onbevoegdheid, derhalve ontvankelijk is hoe gering ook het beloop van het geschil mocht wezen;

Overwegende dat de memorie van toelichting der Wet van 20 Juli 1932, doet blijken dat art. 214 j. B. W. aan den voorzitter der Rechtbank van eersten aanleg een vrije macht heeft toegekend, die aan dezen magistraat toelaat, indien een der echtgenooten grootelijks zijne plichten verzuimt, al de spoedvereischende en voorloopige maatregelen te gelasten, die hij meent vereischt te zijn voor het belang van den anderen echtgenoot en van de kinderen;

dat die macht aan den voorzitter werd toegestaan onverschillig de natuur van de verzuimde plicht;

dat het voorbeeld in art. 214 j. vermeld tot verduidelijking niet tot beperking van die wetsbepaling aangehaald is geweest;

Overwegende dat de bevoegdheid aan den vrede-rechter toegekend door art. 214b tot 214i B. W. den omvang van de aan den voorzitter der Rechtbank van 1ste aanleg toegestane machten niet vermindert;

Overwegende dat in de bedoeling van den wetgever ligt, dat de voorzitter der rechtbank van eersten aanleg sine strepitu forensi zou gebruik maken van de hem door artikel 214j toegestane machten; dat zulks duidelijk blijkt uit de voorbereidende werkzaamheden, nml. uit het verslag aan den Senaat uitgebracht, verslag waarin er sprake is van «familiale rechtsmacht» van «rechtsmacht van den familievader» van «vrijwillige rechtsmacht die men niet mag verwarren met de rechtsmacht van den voorzitter, uitspraak doende door kortgeding», «van bevredigingsproceduur». (Verslag aan den Senaat 1936-1927. Doc. parlem. n° 64, blz. 2. Ann. parlem. Senaat zittingtijd 1926-1927, blz. 161-467, 468) dat derhalve noch als principie van de openbaarheid der debatten, noch dit van de uitspraak in openbare gerechtszitting toepasselijk zijn op bevelen verleend uit kracht van art. 214j.

Overwegende dat de voorzitter van zijn vrije macht slechts kan gebruik maken onder de voorwaarden bepaald door artikel 214j B. W. en uitsluitend om maatregelen te gelasten die spoedvereischend en tevens voorloopig zijn.

Overwegende dat de maatregel die door den voorzitter ter zake gelast is geweest, in weerwil van de hem gegeven benaming geenszins voorloopig is wijl het bestreden bevel de tijdspanne niet beperkt gedurende dewelke appellant tot het betalen van het onderhoudsgeld is verplicht, dat bewuste maatregel wegens zijn onafgebrokenheid evenmin voor spoedvereischend kan beschouwd worden.

Overwegende dat mitsdien de voorzitter zijne macht heeft toverschreden, derhalve onbevoegd was om het bestreden bevel te verleenen.

Om deze beweegredenen:

Het Hof, gehoord het grootendeels eensluidend advies door den heer advocaat generaal De Vooght in openbare terechtzitting gegeven.

Alle niet uitdrukkelijk toegewezen besluiten afwijzende;

Ontvangt het beroep. Doet het bestreden bevel te niet, zegt dat de voorzitter onbevoegd was om den door hem gelasten maatregel te bevelen.

Gelet op de hoedanigheid der partijen brengt de op beide instantiën ontstane gerechtskosten tegenover elkander in vergelijking.

136

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

4e Kamer. — 12 November 1937.

Eenige rechter: M. Périer.

Op. Min.: M. Sevens.

Pl.: Mrs van Lennep en J. De Raedemaeker.

WEDEROPEISCHING VAN AANGESLAGEN MEUBELN. — RECHT VAN DEN EIGENAAR-VERHUURDER. — RECHT VAN DERDE PERSONEN. — VERKOOPEL OF BEWAARGEVER.

Wanneer een huurder blijkbaar slechts de bewaarder is van voorwerpen die zich bevinden in het verhuurde huis, en deze toestand gekend is door den verhuurder, ontsnappen deze voorwerpen aan het voorrecht toegekend door art. 819 W. B. R. aan eigenaars en verhuurders.

K. t/ P.

Aangezien de beslagene blijkbaar slechts de bewaarder was der toestellen door den verhuurder aangeslagen in zijnen winkel; dat het niet waarschijnlijk is dat de huurder ze zou gekocht hebben om voort te verkoopen; dat zij dus rechtens ontsnappen aan het voorrecht van den verhuurder te meer dat deze er niet onwetend kon van zijn dat zij dus zich slechts onder een onbestendigen titel in het huis bevonden;

Om deze redenen :

De Rechtbank, na het eensluidend advies gehoord te hebben van den heer Sevens, Substituut van den Procureur des Konings machtigt eerste verweerder om in rechte te staan bij gebreke aan echtelijke machtiging;

Zegt voor recht dat de radiotoestellen beschreven in het proces-verbaal van deurwaarder De Laet van 18 Juni 1937 eigendom zijn van aanlegger, doet verbod aan partijen van tot de verkoop over te gaan;

Verwijst eerste en tweede verweerdere om binnen de 24 uren van het huidig vonnis handlichting te geven van het beslag gedaan door deurwaarder De Laet te Antwerpen op 18 Juni 1937 en zegt dat bij gebreke hieraan te voldoen, huidig vonnis als handlichting zal gelden;

Veroordeelt eerste en tweede verweerder bovendien tot de kosten des gedings en tot betalen aan aanlegster ten titel van schadevergoeding eener som van 1.000 frank.

NOTA. — Cf. Pand. B. V° Saisie-gagerie n° 98, 107; Walleffe Rép. V°, Saisie n° 50; Carré sur Chauvau, q. 2794; Fuzier Herman, Rép. dr. f. V° Saisie-gagerie n° 61, 62 en 65.

137

BURGERLIJKE RECHTBANK TE OUDENAERDE

27 October 1937.

Voorzitter : M. Gottigny.

Rechters : MM. Van Wetter en Colson.

Pl. : Mrs Bellemans en Van der Straeten t/ Soudan en Gielen.

VERKOOP. — OPSCHORTENDE VOORWAARDEN. — VERVREEMDING OF ZAKELIJKE RECHTEN TOEGESTAAN. — HANGENDE DE VOORWAARDEN.

In geval van verkoop onder opschortende voorwaarde vervallen met terugwerkende kracht, — na het vervullen der voorwaarde, — de vervreemdingen of de zakelijke rechten hangende de voorwaarden toegestaan door den eigenaar der verkochte goederen.

Van den Broucke t/ Ghisleen Van Hole.

Aangezien het dagvaardingsexploit en de andere

stukken der rechtspleging in de Nederlandsche taal zijn opgemaakt ingevolge artikelen 40 en 41 der wet van 15 Juni 1935;

Aangezien op 7-8 Mei 1935 aanlegger aan verweerdere eene villa met medegaanden grond gelegen te Ronse en palende aan zijn fabriek, tegen 100.000 frank, verkocht heeft; dat bovendien, luidens zelfde overeenkomst, verweerdere den eigendom van omtrent 18 aren grond gelegen achter deze fabriek aan aanlegger moesten verschaffen; dat dit goed behoorde tot de consoorten Trauwaert-Van der Aa; dat geen termijn werd bedongen voor het verkrijgen van het terrein van 18 aren en dat verweerdere het nog niet aangekocht hebben;

Aangezien de vraag strekt tot het hooren zeggen dat eischer ontslagen is van mijne verbintenis bewuste villa en grond te leveren en in bijkomende orde tot de vaststelling van een termijn binnen denwelke verweerdere zullen gehouden zijn het terrein van 18 aren aan aanlegger te verschaffen;

Aangezien het Hof van Beroep te Gent op 7 Juli 1936 beslist heeft dat de vordering van verweerdere tot aflevering van villa en grond hic et nunc ongegrond was, dat de verplichting van den eigendom der 18 aren over te dragen eene schortende voorwaarde van den verkoop van villa en grond daartelde en dat de absolute onmogelijkheid voor verweerdere deze verbintenis uit te voeren vooralsnog niet bewezen was;

Aangezien hier sprake is van eene gemengde voorwaarde en van een verbintenis om iets te doen;

Aangezien luidens artikel 1175 van het Burgerlijk Wetboek alle voorwaarde moet vervuld worden op zoodanige wijze als partijen het waarschijnlijk gewild of verstaan hebben;

Aangezien het niet aannemelijk is dat eischer zich, door den verkoop, voor een onbepaalden tijd tegenover de verweerdere heeft willen verbinden, noch dat zijn inzicht geweest is, vermits het hier geene persoonlijke verplichting geldt, dat zelfs zijn erfgenamen zouden gehouden zijn jegens degene van de tegenpartij, zoodat de overeenkomst feitelijk zonder uitwerking zou kunnen blijven; aangezien daaraan dient toegevoegd te worden dat de vervreemdingen, of de zakelijke rechten door den eigenaar der verkochte goederen, hangende de voorwaarde, toegestaan, met terugwerkende kracht, wegvallen, indien de voorwaarde vervuld wordt; bovendien loopen zelfs de daden van beheer, van dien eigenaar, gevaar, bestreden te worden, (Kluyskens, Burgerlijk Recht, deel I n. 107), zoodat hij, hangende de voorwaarde, weinig of geen profijt uit de goederen zou trekken (Dalloz, Répertoire V° Obligations n° 1256, Dalloz, supplément, V° Obligations n° 499, Baudry Lacantinerie, des Obligations 2e druk, 2e deel n° 800, Code Civil Huc, 7e deel n° 252, Hof Grenoble, 7 Januari 1873, Dalloz, Jurisp. gén. 1873-II-108, Hof van Beroep Brussel, 28 Februari 1844, Pas. 1844-II-111).

Aangezien partijen zeker gewild hebben dat de toestand der verkochte goederen binnen een normalen en redelijken termijn op definitieve wijze zou vastgesteld worden; dat verweerdere zelfs beweerd hebben dat de aflevering ervan vóór 1 Oogst 1935 geschieden moest; dat het hier een wederkeerig

contract geldt; dat, moest aanlegger voor een onbepaalde tijd gehouden blijven, de uitbreiding zijner fabriek, welke bij het sluiten der bewuste overeenkomst schijnt beoogd geweest te zijn, onmogelijk zou kunnen worden;

Aangezien verweerders ten onrechte beweren dat de opschortende voorwaarde slechts zou ontbreken indien de verkochte goederen buiten den handel gesteld waren; aangezien zulks onmogelijk het inzicht der contractanten kan geweest zijn;

Aangezien het zelfs niet bewezen is dat verweerders onderhandelingen zouden gevoerd hebben om de 18 aren grond aan te koopen of dat de eigenaars ervan zinnens zouden zijn ze te verkoopen;

Aangezien volgende termijn dient vastgesteld te worden;

Om deze redenen:

Alle andere besluiten verwerpende, zegt dat, in geval de verweerders in gebreke blijven den eigendom van voormelde 18 aren grond binnen de 18 maanden te rekenen van het huidig vonnis aan eischer te verschaffen, deze laatste zal ontslagen zijn van alle verplichtingen spruitende uit bewuste verkoop;

Verwijst de verweerders in de kosten.

138

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE HASSELT

18 April 1937.

Voorzitter : M. Van Soest.

Rechts : MM. Goffinet en Tits.

Op. Min. : Mr P. Van de Velde.

Pl. : Mrs Koninckx, Corstjens en Valvekens.

I. VERKEER. — ART. 36, 9° K. B. OP HET VERKEER. — VOORBIJSTEKEN VAN EEN WEGGEBRUIKER DIE ZELF EEN KUDDE VEE VOORBIJ GAAT. — AANSPRAKELIJKHEID.

II. SCHADE. — DOODELIJK ONGEVAL. — SLACHTOFFER GEPENSIONNEERD. — GEEN AFHOUDING VAN PENSIOEN.

I. Begaat een zware onvoorzichtigheid, die zijne aansprakelijkheid meesleept, de autovoerder die, in strijd met art. 36, 9° van het K. B. op het verkeer, een weggebruiker wil voorbijsteken op het oogenblik dat deze laatste zelf een dergelijke beweging uitvoert. Die aansprakelijkheid wordt nog verzwaaard door het feit dat het slachtoffer der aanrijding langs een kudde vee reed die, door een mogelijke onverhoedsche beweging, voor het slachtoffer eene plotselinge uitwijkende zwenking kon noodzakelijk maken.

II. Bij het berekenen der schade, voor een doodelijk ongeval, dient er geen afhouding te worden gedaan van het pensioen door het slachtoffer genoten. Zulke afhouding zou als gevolg hebben een voordeel te verstrekken aan de verantwoordelijke partij.

Op. Min. en Swinnen t/ Spaes.

Overwegende dat de aanrijding tusschen den auto van betichte en het rijwiel bereden door het slachtoffer Swinnen, plaats greep op het oogenblik dat deze laatste regelmatig een groep koeien voorbijstak

en betichte op zijn beurt het slachtoffer trachtte links voorbij te steken;

Overwegende dat het blijkt uit het vooronderzoek alsmede uit het onderzoek ter zitting :

1) dat het slachtoffer op zeer korten afstand langs de koeien voorbijreed;

2) dat deze koeien geleid in rijen van vier, drie en vier door getuige Kwanten en zijne beide zusters vlak naast de boomen liepen rechts van de door hun gevolgde richting, en minstens 1,10 m. van den macadamweg in beslag namen ;

3) dat betichte rijdende aan circa 40 kilometer per uur, herhaalde malen getrompt heeft zonder nochtans dat het slachtoffer op eenigerlei wijze te kennen gaf dit sinjaal gehoord te hebben;

4) dat het slachtoffer met den rechter zijkant van den autowagen in aanraking is gekomen, diensgevolge gevallen is en meegesleurd is geworden;

Overwegende dat betichte ongetwijfeld een zware onvoorzichtigheid beging door, in strijd met art. 36 9° van het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1934 op het verkeer, het slachtoffer voor te willen steken op het oogenblik dat dit laatste zelf een dergelijke beweging uitvoerde;

Dat zulks des te gevaarlijker was daar betichte alsdan reed aan eene snelheid van veertig kilometers per uur en deze snelheid zeker niet noodzakelijk was om een niet snelrijdend weggebruiker voorbij te steken;

Dat betichte eveneens hadde moeten rekening houden met de omstandigheid dat het slachtoffer langs eene kudde vee reed die door eene mogelijke onverhoedsche beweging voor Swinnen eene plotselinge uitwijkende zwenking naar het midden van den weg kon noodzakelijk maken;

Overwegende dat getuige Bernaers, welke eveneens het slachtoffer op een tiental meters per fiets volgde, en dus de toedracht der feiten het best heeft kunnen waarnemen, ter zitting verklaard heeft, dat betichte andermaal geclaxonneerd heeft toen hij de middenste rij koeien genaderd was en Swinnen die zich alsdan op de hoogte der eerste rij koeien bevond is beginnen te aarzelen en met zijn stuur te zwenken en tegen den zijkant van den auto is terecht gekomen;

Overwegende dat zelfde getuige verklaart dat Swinnen op dat oogenblik zeer dicht naast de koeien reed en dat er tusschen de auto en het vee eene vrije ruimte overbleef welke deze getuige schat op 1,25 meter en welke volgens getuige Willekens, mede inzittende van den auto, 1,50 meter kon bedragen;

Overwegende dat, terplaatse, de rijweg eene breedte heeft van 5,50 meter en de rijbaan eene breedte van 7,40 meter;

Overwegende dat daaruit blijkt dat betichte in ieder geval nagelaten heeft den uiterst linkerkant van den rijweg en zelfs van de rijbaan te nemen om zijne abnormale en gevaarlijke beweging uit te voeren;

Dat niets hem verplichtte op zoo korten afstand van het slachtoffer voorbij te rijden en hij desnoods hadde moeten zijn gang vertragen en afwachten dat Swinnen zijne voorbijstekende beweging voltrokken had;

Dat de betichting aldus bewezen is;

Overwegende nochtans dat het genoegzaam spruit uit het onderzoek der zaak, namelijk uit de getuigenissen van Bernaers en Rutten, dat het slachtoffer eveneens eene zekere onvoorzichtigheid heeft bedreven door, bij het naderen van den auto, eene weifelende houding aan te nemen en eenigszins eene lichte zwenking naar links uitvoerde;

Dat een gedeelte der verantwoordelijkheid, bevestigd op één vierde, ten laste van het slachtoffer dient te worden gelegd;

Overwegende dat er ten gunste van betichte verzachtende omstandigheden bestaan spruitende uit zijn goed verleden;

Overwegende dat de gerechtskosten het bedrag van 300 frank te boven gaan;

Gezien de hiernavolgende artikelen door den heer Voorzitter ter zitting aangeduid: Wetboek van rechtspleging in strafzaken art. 194, Wet van 31 Mei 1888, art. 9; art. 1, wet van 27 December 1928; Wetboek van strafrecht, art. 40, 418, 419; art. 91 K. B. 1 September 1920.; art. 1 tot 5 wet van 27 September 1871.

Om deze beweegredenen:

De Rechtbank statueerende wedersprakelijk, verklaart betichte Spaas, voornoemd, plichtig aan de betichting hem ten laste gelegd;

Dienvolgens veroordeelt hem tot eene geldboete van 500 frank, gebracht op 3.500 frank, subsidiairlijk drie maanden gevang.

Nopens den eisch der Burgerlijke Partij:

Overwegende dat in den loop der verhandelingen, De Staercke, Maria Victorina, weduwe van Swinnen Pieter, zich bij monde van haren raadsman, Mter Corstjens, advocaat te Hasselt, aangesteld heeft als Burgerlijke Partij tegen betichte en eene schadevergoeding eischt van 88.683 frank.

Overwegende dat het spruit uit de overgelegde stukken, en het trouwens niet betwist wordt, dat het slachtoffer genoot van een jaarlijksch pensioen van 13.104 frank;

Overwegende dat het aandeel in dit rustgeld voor onderhoud van het slachtoffer zelve billijk kan geschat worden op 40 t.h. of 5.241,60 frank;

Overwegende dat de jaarlijksche schade dus beloopt op 13.104 — 5.241,60 fr. = 7.862,40 frank;

Overwegende dat het slachtoffer den ouderdom van 73 jaar bereikt had;

Dat volgens de sterftetafels gehecht aan het Koninklijk Besluit van 12-11-1929 de rentesom van 7.862,40 frank dient gecapitaliseerd te worden aan 5 t.h. met den vermenigvuldiger 63975, hetgeen een kapitaal vertegenwoordigt van: $7.862,40 \times 63975 = 50.300$ frank;

Overwegende dat er geen afhouding dient gedaan van het pensioen door de Burgerlijke partij genoten;

Dat zulks onbillijk zoude wezen daar het vastgesteld is bij middel van stortingen en afhoudingen op het loon van het slachtoffer;

Dat zulke afhouding als gevolg zoude hebben een voordeel te verstrekken aan betichte; (Brussel Beroepshof 20 Juni 1934, Rechtskundig Weekblad 1934-1935, kol. 5; Brussel, Beroepshof 7 Maart 1934, Rechtskundig Weekblad 1933-1934, kol. 582;

Goedseels: *Traité des indemnités dues aux victimes des Accidents de Droit Commun* 1932, bl. 34-38);

Overwegende dat de schade wegens vernieling van de kleederen en rijwiel niet betwist wordt en dient behouden op 200 en 300 frank;

Dat de stoffelijke schade dus beloopt:

1) fiets	300,—
2) kleederen	200,—
3) verlies aan inkomst	50.300,—

samen: 50.800,— fr.

Vijftig duizend acht honderd frank;

Overwegende dat de zedelijke schade ex aequo et bono dient geraamd te worden op 15.000 frank;

Dat de totale schadevergoeding dus bedraagt:

65.800 frank, waarvan de drie vierden ten laste van betichte, of 49.350 frank; één vierde blijvende ten laste van de burgerlijke partij;

Om deze redenen:

De Rechtbank zegt de Burgerlijke partij ontvankelijk en deels gegrond in haren eisch,

Veroordeelt betichte te betalen aan de Burgerlijke partij ten titel van schadevergoeding, de som van 49.350 frank, samen met de wettelijke intresten vanaf 7 Mei 1935, dag van het ongeval;

Veroordeelt hem tot drie vierden der kosten van aanstelling, één vierde blijvende ten laste der Burgerlijke partij.

NOTA. — Dit vonnis werd in al zijn beschikkingen bekrachtigd door het Hof van Beroep te Luik, in dato 5 November 1937.

139

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE KORTRIJK

13 October 1937.

Voorzitter: M. Lagae.

Rechters: MM. de Kemmeter en Sabbe.

O. M.: M. C. Louveaux.

Pleiters: Mrs Christiaan en Desmet.

I. MUNTONTWAARDING VAN VREEMDE MUNT. GEVOLGEN IN GEVAL VAN VEROORDEELING WEGENS ONGEVAL. — OOGENBLIK WAAROP DE OMZETTING MOET BEREKEND WORDEN.

II. SCHADEVERGOEDING. — WERKONBEKWAAMHEID. — GEEN VAST INKOMEN. — RECHT OP SCHADEVERGOEDING.

I. Een muntontwaardiging van eender welke munt is een algemeene politieke en economische maatregel waardoor alle bezitters van muntwaarden of rechthebbenden, op een zelfde stonde en op gelijken voet worden benadeeligd of gebaat, zonder dat de eene zijn verlies van een ander mag terugvorderen, tenzij in geval van overeenkomst met agio clausulen; de rechtbank heeft dus niet te onderzoeken of de speciën waarmede de burgerlijke partij betaalde gedevalueerd werden of niet, maar enkel eene som toe te kennen in Belgisch geld overeenstemmende met het betaalde bedrag in Fransch geld zulks op den dag van het vonnis, oogenblik waarop de burgerlijke partij voor het eerst een vast recht bekomt.

II. Een slachtoffer van een ongeval dat geen vast inkomen bezit mag nochtans een schadevergoeding verdienen uit hoofde van de opgelopen werkonbekwaam-

heid. Deze vergoeding wordt door de Rechtbank te zamen met de zedelijke schade ex aequo et bono geschat.

Loncke t/ Masurel en Degryse.

Aangezien er ter zaak toepassing werd gemaakt van de beschikkingen voorzien bij artikel 2 der wet van 15 Juni 1935, op het gebruik der talen;

Herzien het vonnis van dezen zetel in datum 4 November 1936;

Gezien het arrest van het Beroepshof te Gent, in datum 24 Maart 1937, alsook het verslag van deskundige Dr. Ernest Bauttemans, van Kortrijk, in datum 13 September 1937, geboekt te Kortrijk, twee bladen zonder verzending, den 14 September 1937, boek 38, blad 12, vak 10 ten rechte van 15 fr. door den Ontvanger (geteekend) Vanrijckeghem.

Aangezien de burgerlijke partij vergoeding vordert wegens schade geleden en uitgaven gedaan voor: apotheker, autovervoer en werkvrouw, tot een gezamenlijk bedrag van 7238,60 fr. en verlangt dat er bij de omzetting in Belgisch geld rekening zou gehouden worden, met de muntontwaardingen die de Fransche frank heeft ondergaan, sedert de tijdstippen waarop de betalingen werden gedaan;

Aangezien dit verlangen niet kan ingewilligd worden, omdat eene muntontwaardiging van eender welke munt, eene algemeene politieke en economische maatregel is, waardoor alle bezitters van muntwaarden of rechthebbenden, op een zelfde stonde en op gelijken voet worden benadeeld of gebaat, zonder dat de eene zijn verlies van een andere mag terugvorderen, tenzij in geval van overeenkomst met agio clausulen; dat de rechtbank dus niet heeft te onderzoeken of de specieën waarmee de burgerlijke partij betaalde, gedevalueerd werden of niet, maar enkel dient toe te kennen eene som in Belgisch geld, overeenstemmende met het betaalde bedrag in Fransch geld, zulks op den dag van het vonnis, oogenblik waarop de burgerlijke partij voor het eerst een vast recht bekomt;

Aangezien verder de burgerlijke partij vergoeding vraagt, voor het feit dat zij, tengevolge harer erkende werkonbekwaamheid van 40 procent, verplicht is de hulp van een werkvrouw in te roepen hetwelk een uitgave van 80 frank per week veroorzaakt, hetzij berekend volgens de Fransche sterftetabellen, 66.639,50 fr., voor gansch den waarschijnlijk duur van haar leven;

Aangezien de burgerlijke partij, geen vast inkomen bezittend, ook vordert, dat het de rechtbank behage, haar eene schadevergoeding toe te staan voor werkonbekwaamheid en zedelijke schade en deze ex aequo et bono op 100.000 fr. raamt;

Aangezien er geen plaats grijpt de gevraagde vergoeding voor het houden der meid toe te kennen, vermits de burgerlijke partij voor de integraliteit harer werkonbekwaamheid zal vergoed worden en het houden der meid enkel hare verrechtvaardiging vindt in de onbekwaamheid der burgerlijke partij van zelf haar werk te doen;

Aangezien de vergoeding voor werkonbekwaamheid en zedelijke schade ex aequo et bono mag vastgesteld worden op 100.000 fr.

Aangezien er verder mag toegestaan worden, voor schadeposten reeds betaald in Belgisch geld, de som van 1495 frank;

Om deze redenen:

Verwijst. Masurel Maurice en Degrijse Clotaire, solidairlijk te betalen aan de burgerlijke partij ten titel van schadeloosstelling de wederwaarde in Belgisch geld op den dag van heden van 7238,60 Fr. fr., de som van 1495 fr. Belgisch geld en deze van 100.000 fr. (Belgisch) waarvan af te trekken het voorschot 15.000 fr., blijft 85.000 fr., met de gerechtelijke intresten op al deze sommen en kosten;

Zegt dat de veroordeeling zal verkrijgbaar zijn bij middel van lijfswang voor wat betreft Masurel Maurice en bepaalt den duur er van op 3 maanden.

140

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE TURNHOUT

31 December 1937.

Voorzitter: M. Janssens.

Rechters: MM. van den Hove d'Ertsenryck en Swennen.

Op. Min.: M. Gaeremynck.

Pleiter: Mr. Helsen.

BESTUURLIJK RECHT. — GEMEENTEREGLEMENT. — OPENBAAR BAL. — REGLEMENTERING. — VERPLICHTING DE DANSTENTEN OP TE RICHTEN IN METSELWERK OF BRANDVRIJE STOFFEN. — ONWETTIGHEID. — OPENBAAR BAL. — VOORAFGAANDE TOELATING VAN DEN BURGEMEESTER VEREISCHT. — WETTIGHEID.

Een bal ingericht in een voor het publiek toegankelijk lokaal is aan reglementeering vanwege de gemeentelijke lichamen onderworpen vermits het van aard is tot wanordelijkheden aanleiding te geven en de rust der inwoners te storen. De gemeentelijke reglementen mogen echter niet voor gevolg hebben de uitoefening zelf van het beroep onmogelijk te maken. Is strijdig met de wettelijke beschikkingen betreffende de vrijheid van den handel, den arbeid en de nijverheid en bijgevolg onwettig in zoover het onbestemde danszalen van foorkramers betreft een gemeentereglement welk bepaalt dat de lokalen bestemd voor de inrichting van danspartijen moeten gemaakt worden in metselwerk of andere brandvrije stoffen. De gemeentelijke lichamen hebben het recht het inrichten van openbare danspartijen of andere openbare vermakelijkheden aan een voorafgaande toelating van den burgemeester te onderwerpen.

Op. Min. t/ Klessens.

Overwegende dat de aangeteekende beroepen regelmatig en tijdig zijn geschied;

Ten aanzien van de betichting ten laste gelegd onder letter A:

Overwegende dat artikel 1 van genoemd Gemeentereglement van 23 April 1932 bepaalt dat «de lokalen bestemd voor de inrichtingen van danspartijen moeten gemaakt worden in metselwerk of andere brandvrije stoffen»; dat artikel 5 de straffen bepaalt tegen de overtreders van vermeldde beschikking;

Overwegende dat betichte foorreiziger is en eigenaar eener danstent welke hij achtereenvolgens opricht, voor korten duur in verschillende gemeenten; dat hij niet betwist op voormelden datum van 2 September 1937 in zijne tent, opgericht te Mol, een openbare danspartij te hebben ingericht en dat hij bekent dat deze tent niet gemaakt is in metselwerk noch andere brandvrije stoffen;

Dat hij echter beweert dat artikel 1 van voornoemd Gemeentereglement van Mol onwettig is omdat het voorschrift van dit artikel het beroep van foorreiziger onmogelijk maakt en derhalve strijdig is met de wettelijke beschikkingen welke de vrijheid van den handel, den arbeid en de nijverheid waarborgen;

Overwegende dat het betwiste reglement gesteund is op het Decreet van 14 December 1789 en de wet van 16-24 Augustus 1790, alsmede de noodzakelijkheid die er bestaat in het belang der openbare veiligheid, volksgezondheid en rust, om de voorwaarden voor te schrijven aan dewelke de openbare plaatsen dienen te voldoen, waar danspartijen en andere dergelijke feestelijkheden ingericht worden, en wel voornamelijk om de schadelijke gevolgen te voorkomen, veroorzaakt door plotselingen schrik, storing der orde of uitbreken van brand;

Overwegende dat een bal ingericht in een voor het publiek toegankelijk lokaal aan reglementeering vanwege de gemeentelijke lichamen onderworpen is vermits het van aard is tot wanordelijkheden aanleiding te geven en de rust der inwoners te storen (Verbrekingshof, 16 November 1920, Pas. 1921-I-126); dat het eveneens tot de bevoegdheid van de gemeentelijke lichamen behoort toezicht uit te oefenen op de wijze waarop bestendige of tijdelijke lokalen, bestemd voor het inrichten van openbare danspartijen of andere gemakkelikheden, gebouwd zijn, en de uitbaters te verplichten de noodige voorzorgen te nemen ten einde plotselingen schrik, storing der orde of uitbreken van brand te voorkomen (Giron Dictionnaire t. III, Ve Presse, n° 16, blz. 176); dat zulke reglementeering niet strijdig is met de vrijheid van den handel, den arbeid en de nijverheid vermits ingevolge artikel 2 van de wet van 21 Mei 1819 elkeen, bij de uitoefening van zijn beroep, gehouden is zich naar de algemeene en plaatselijke politiereglementen te schikken;

Overwegende echter dat deze reglementen niet voor gevolg mogen hebben de uitoefening zelf van het beroep voor een bepaalde categorie uitbaters onmogelijk te maken ten voordeele van andere uitbaters;

Overwegende dat het algemeen bekend is dat de foorreizigers sinds onheuglijke tijden hunne tenten in hout opbouwen; dat in den huidige stand der foorbouwkunst geen andere brandvrije materialen aangewezen zijn of minstens gebruikelijk zijn om het hout te vervangen, welke vervanging dan nog met groote kosten voor de huidige eigenaars van houten tenten zou gepaard gaan;

Overwegende dat het voorschrift van artikel 1 van het Gemeentereglement van Mol van 23 April 1932 in feite voor doel heeft het beroep der foorreizigers, welke hunne tenten slechts voor korten duur optrekken, onmogelijk te maken op het grond-

gebied der gemeente Mol; dat deze bedoeling overigens blijkt uit een schrijven van de gemeente-overheid in datum van 3 Augustus 1937 waarin gezegd wordt dat de gemeenteraad de mogelijkheid onderzoekt, nu het dansen in tenten verdwijnt, eene belasting op de vaste lokalen in te voeren;

Overwegende dat bijgevolg deze bepaling van vermeld reglement strijdig is met de vrijheid van den handel, den arbeid en de nijverheid en dus onwettig is voor wat betreft de onbestendige danszalen der foorreizigers;

Dat derhalve de eerste rechter ten onrechte de betichting ten laste van Klessens weerhouden heeft;

Ten aanzien van de betichting den betichte ten laste gelegd onder letter B :

Overwegende dat artikel 8-A van het Gemeentereglement van Mol van 27 December 1930 bepaalt « Het zal in geen plaats waar men drank bedient, toegelaten zijn te dansen en ook niet aan de herbergiers in hunne huizen, aanhoorigheden en tenten te laten dansen zonder bijzondere machtiging van den Burgemeester »; dat artikel 54 de straffen bepaalt tegen de overtreders van voornoemde beschikking;

Overwegende dat Klessens bekent een openbaar bal in zijne tent te hebben ingericht op voormelden datum van 2 September 1937, zonder voorafgaande machtiging van den Burgemeester te hebben gevraagd en bekomen;

Overwegende dat de gemeentelijke lichamen het recht hebben het inrichten van openbare danspartijen of ander gemakkelikheden aan een voorafgaande toelating van den Burgemeester te onderwerpen (Verbrekingshof, 16 Oct. 1916, Pas. 1917, I, 282; 24 Juni 1919, Pas. 1919, I, 164; 16 Nov. 1920, Pas. 1921, I, 126; 14 Nov. 1921, Pas. 1922, I, 65);

Dat bijgevolg de wettigheid van genoemd reglement niet kan betwist worden en de eerste rechter ten onrechte betichte heeft vrijgesproken;

Gezien artikels 40, 38 van het Strafwetboek; 78 van de Gemeentewet van 30 Maart 1836; 8-A.54 van het Politiereglement der Gemeente Mol van 27 December 1930, voor kennisname gezien door de Bestendige Deputatie van den Provincieraad van Antwerpen, in zitting van 9 Maart 1931 en afgekondigd van 22 tot 26 Maart 1931; 194, 202, 203, 205, 209, 210, 212 van het Strafvorderingswetboek; 176 van de wet van 2 Januari 1926; 1 van de wet van 27 December 1928; 91 van het Koninklijk Besluit van 1 September 1920; door den heer voorzitter aangeduid;

Om deze beweegredenen, vonnissende op tegenpraak :

De Rechtbank, zetelende in graad van beroep, verklaart de ingeslagen beroepen ontvankelijk, en er op rechtsprekende, doet het vonnis waarvan beroep te niet, en, doende wat de eerste rechter had moeten doen, veroordeelt den betichte wegens het feit hem ten laste gelegd onder letter B, namelijk van te Mol, kanton Mol, op 2 September 1937 eene openbare danspartij gehouden te hebben zonder toelating van den burgemeester, tot eene geldboete van 10 frank, vervangbaar bij gebrek aan betaling

binnen den wettelijken termijn van 3 dagen gevangenzitting;

Zegt dat gemelde geldboete verhoogd is met 60 opdecimen en gebracht op 70 frank;

Verklaart de bepaling van artikel 1 van het Gemeentereglement van Mol van 23 April 1932 onwettig en spreekt den betichte vrij voor wat betreft de overtreding van gezegd reglement.

N. B. — *Het Openbaar Ministerie heeft zich in verbreking voorzien tegen dit vonnis.*

141

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE TONGEREN

26 Oktober 1937

Voorzitter : M. De Schaetzen.
Rechters : MM. Ulix en Van Caeneghem.
Op. Min. : M. Kemp.
Pleiters : Mter J. Leysen.

STRAFRECHT. — BESCHADIGING VAN VOORWERPEN VAN OPENBAAR NUT. — OPSCHRIFTEN STRIJDIG MET DE TAALWETTEN. — STRAFBAARHEID.

Straatnaambordjes wanneer zij door de overheid zijn aangebracht zijn voorwerpen van algemeen nut en de omstandigheid dat deze bordjes niet in regel zouden zijn met de bestuurlijke taalwet is niet van aard om hen dit karakter van voorwerpen van algemeen nut te ontnemen, zolang zij door de bevoegde overheid worden behouden om het publiek bepaalde inlichtingen te verschaffen.

De onderrichtingen uitgaande van openbare besturen, die niet in regel zijn met de taalwetten, zijn van bindende kracht beroofd, maar zulks sluit niet uit dat dergelijke onderrichtingen steeds door de wet beschermd blijven tegen beschadiging of vernietiging, wanneer zij zich voordoen onder den vorm van voorwerpen van algemeen nut. De Rechtbanken hebben bij toepassing van artikel 526 van het strafwetboek alleen te onderzoeken of de beide door dezen wettekst aangeduide voorwaarden voorhanden zijn en hebben zich verder met geen andere beschouwingen, van welken aard ook, te bekommeren.

Op. Min. t/ Grammens.

Overwegende dat het ter zake gedane onderzoek uitgewezen heeft dat beklaagde zich op 29 Januari 1937 ten overstaan van een bediende van den burgerlijken stand der gemeente Walshoutem heeft doen doorgaan als zijnde een afgevaardigde van den heer Minister van Binnenlandsche Zaken en dat hij, optredend in deze hoedanigheid en onder voorwendsel na te gaan of de taalwet inzake bestuursaangelegenheden in deze gemeente werden toegepast, ten gemeentehuize een schijncontrole heeft uitgevoerd, en zich ten slotte heeft verstout den register der gemeentelijke beraadslagingen weg te nemen, ten einde dat document als bewijsstuk van een beweerd wetsverkrachting aan de bevoegde overheid vóór te leggen ;

Overwegende dat deze gedraging vanwege beklaagde ontegensprekelijk onder toepassing valt van artikel 227 van het Strafwetboek, hetwelk straffen

voorziet tegen diegenen die zich inlaten met openbare ambten ; dat het inderdaad enerzijds vaststaat dat beklaagde niet gemachtigd was te handelen zooals hij het gedaan heeft en dat het anderzijds duidelijk voorkomt dat alleen de Minister van Binnenlandsche Zaken of dezes gevolmachtigde de bevoegdheid bezitten een onderzoek te doen instellen of dergelijk onderzoek bij delegatie in te stellen betreffende de toepassing door de gemeentelijke overheden der bestuurlijke taalwet, zooals tevens alleen de Minister of zijn daartoe speciaal gedelegeerd beambte het recht bezitten tegen de wederspannige gemeenten de door de wet toegelaten dwangmaatregelen te treffen ;

Overwegende dat beklaagde tevens in betichting werd gesteld het gezegde register dat hem niet toebehoorde bedrieglijk te hebben weggenomen ;

Overwegende dat deze betichting niet bewezen is, daar de elementen der zaak doen uitschijnen dat beklaagde noch met hebzuchtig noch met kwaad-aardig opzet heeft gehandeld ;

Overwegende eindelijk dat beklaagde terecht staat om in Januari 1937 en meer bepaaldelijk op 29 Januari 1937, platen, de namen der straten der gemeente Walsbetz aanduidend, beschadigd te hebben ;

Overwegende dat de straatnaambordjes, wanneer zij, zooals in het onderhavig geval, door de gemeentelijke overheid werden aangebracht, ongetwijfeld voorwerpen zijn van algemeen nut ; dat de omstandigheid dat deze bordjes niet in regel zouden zijn met de bestuurlijke taalwet niet van aard is hen dit karakter van voorwerpen van algemeen nut te ontnemen, zolang zij door de bevoegde overheid worden behouden om aan het publiek bepaalde inlichtingen te verschaffen ; dat beklaagde wel terecht in zijn besluiten doet gelden dat de onderrichtingen uitgaande van de openbare besturen en die niet in regel zijn met de taalwetten van bindende kracht zijn beroofd, zooals trouwens het Verbrekingshof oordeelde op 11 Juni 1928, Pas. 1928.1.187, maar dat zulks geenszins uitsluit dat dergelijke onderrichtingen, welke ook hunne wettelijke waarde weze, steeds door de wet beschermd blijven tegen vernietiging of beschadiging, wanneer zij zich voordoen onder den vorm van voorwerpen van algemeen nut ; dat de rechtbanken daarenboven, bij de toepassing van artikel 526 van het Strafwetboek alleen te onderzoeken hebben of de beide door dezen wettekst aangeduide voorwaarden voorhanden zijn en zich verder met geene andere beschouwingen, van welken aard ook, te bekommeren hebben ;

Overwegende dat ter zake artikel 526 van het Strafwetboek toepasselijk is daar de kwestieuze bordjes door de bevoegde overheid werden geplaatst en dat deze bordjes in den geest dier overheid en ook in feite een dienst van algemeen nut vervullen ;

Overwegende dat er ten voordeele van den beklaagde verzachtende omstandigheden bestaan getrokken uit de ideologische beweegredenen die hem tot het plegen dezer misdrijven hebben aangezet ;

Om deze beweegredenen,

De rechtbank, uitspraak doende in openbare zitting, spreekt beklaagde vrij hoofdens de betichting aangehaald onder nummer 2 ;

Veroordeelt hem wegens deze aangestipt onder nummer 1 in eene gevangenisstraf van 8 dagen en wegens deze aangeduid onder nummer 3, in eene geldboete van 50 fr., gebracht op 350 fr. of 15 dagen subsidiaire gevangenisstraf ;

Verwijst hem in de kosten des gedings.

142

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

3e Kamer. — 7 October 1937.

Voorzitter : M. Claeys.
Rechters : MM. Reyniers en Buyck.
Referendaris : M. R. Maraite.
Pleiters : Mrs De Cnyf en Lercangée.

BORGTOCHT. — UITGESTREKTHEID. — UITLEGGING. — ARTIKEL 2015 B. W.

De borgtocht mag niet uitgestrekt worden buiten de grenzen waar binnen hij werd verleend.

Sam. Ven. «La Textile» t/ G. Vercammen-Van Acker.

Aangezien uit de bestanddeelen der zaak blijkt dat de heeren Gustaaf Vercammen en Hendrik Vercammen die gezamenlijk handel hebben gedreven onder den maatschappelijke naam «Bonneterie de l'Escaut G. en H. Vercammen» met aanlegster op 23 November 1928 twee overeenkomsten hebben gesloten de eene dragende nummer 7028 en handelende over 5000 kilo's katoenen weefgarens «Amérique simple», tegen den prijs van 23,75 fr. het kilo, de andere dragende nummer 7029 en handelende over 5000 kilo's weefgarens «Oomrah», tegen den prijs van 19,75 fr. het kilo ;

Aangezien in strijd met hetgeen aanlegster beweert het in 't oog springt dat het hier gaat over twee afzonderlijke overeenkomsten, vermits alhoewel zij beiden op denzelfden dag werden aangegaan en gewag maken ieder van 500 kilo katoenen weefgarens, zij nochtans twee onderscheiden nummers dragen en waren van verschillende aard en prijs tot voorwerp hebben ;

Aangezien verweerder op 23 November 1928 aan aanlegster den volgenden brief zond : «Société Coopérative La Textile. — Messieurs, Suite à notre entretien téléphonique de ce jour, j'ai l'avantage de vous informer que je me porte garant pour «respecter» le contrat et paiement des factures de la firme «Bonneterie de l'Escaut», rue de l'Escaut, 92A, à Mont St. Amand, et contracté à ce jour. Veuillez agréer, Messieurs, mes salutations distinguées.» ;

Aangezien het als logisch voorkomt te oordeelen dat deze borgtocht, om reden zelve van de bubbelzinnige bewoordingen waarin hij opgesteld werd slechts op het contract Nr 7029 kan slaan wijl het van principieel is dat wanneer de borgtocht zich tot een bepaalde schuld beperkt hij in engen zin hoeft uitgelegd en als dusdanig hoegenaamd niet uitgestrekt mag worden buiten de grenzen waarbinnen hij werd verleend en artikel 1162 van het Burgerlijk Wetboek uitdrukkelijk voorschrijft dat wan-

neer er twijfel bestaat over de draagwijdte eener overeenkomst deze tegen den bedinger en ten voordeele van den verplichte dient opgevat (Beltjens, Encycl. Dt Civil, 2e uitgave D. VI art. 2015 Nrs 16 tot 30. — Baudry Lacantinerie et Wahl, Contr. aléat. Nrs 994 tot 997. Journal Palais, 1908-I-171 en 317. Beroepsh. Brussel, 25 November 1903. Pand. pér. 1904, bl. 55. Beroepsh. Luik, 8 Nov. 1910. Pas. 1911-II-42. Handelsrechtb. Brugge, 25 Februari 1892, J. C. F. 1892, Nr 911, bl. 224. Art. 2015 B. W.).

Aangezien bij toepassing van dezelfde rechtsbeginselen aanlegster klaarblijkelijk niet gerechtigd is voormelden borgtocht uit te breiden tot de veroordeelingen welke, op haar verzoek, tegen de heeren Gustaaf en Hendrik Vercammen door vonnis dezer Rechtbank in datum 6 Juni 1936 werden uitgesproken vermits uit bovenstaande beschouwingen voortvloeit dat verweerder zich enkel verplicht heeft voor de «uitvoering» van het contract waarvan sprake en de betaling der eraan verbonden facturen «in te staan» maar geenszins de betaling der «schadevergoeding» te waarborgen welke de heeren G. en H. Vercammen aan aanlegster zouden kunnen verschuldigd zijn wegens een gebeurlijke niet-nakoming hunner verbintenissen ;

Aangezien het van toen af op aanlegster rustte zou zij zich wilde beroepen op den hierboven aangehaalden borgtocht zich tot verweerder te wenden van zodra de heeren G. en H. Vercammen opgehouden hadden hunne verplichtingen na te leven, hem in vertoef te stellen om de gezegde verplichtingen uit te voeren (art. 1146 B.W.) en bij gebreke door dezen hieraan te voldoen, hem slechts dan 't zij afzonderlijk, 't zij gezamenlijk met de hoofdelijke schuldenaren vóór de Rechtbank te dien einde te dagvaarden overeenkomstig de bepalingen van artikel 1184 van het Burgerlijk Wetboek (Handelsrechtb. Gent 22 Februari 1902 J. C. F. 1902, Nr 2437 bl. 11) ;

Aangezien zulke oplossing zich ten volle verrechtvaardigt zoowel in billijkheid als in rechte wijl het volstrekt onrechtvaardig zou zijn verweerder eene veroordeeling op te leggen, welke zij ook weze, dan wanneer hij in het geschil niet werd betrokken en diensvolgens de gelegenheid niet heeft gehad ofwel de betwiste waren vrijwillig in ontvangst te kunnen nemen ofwel zekere aan de schuld verknochte excepties betreffende namelijk het stilzwijgende afzien van den koop vanwege partijen, te doen gelden waaraan de heeren Gustaaf en Hendrik Vercammen schijnen overigens te hebben verzaakt (Laurent Dr. Civ. D. XXVIII, nr 294 bl. 292; Beroepsh. Gent, 25 Juni 1932, J. C. F. 1932, Nr 5293 bl. 316) ofwel nog het door de Rechtbank op 18 Maart 1936 bevolen deskundig onderzoek bij te wonen om met den heer deskundige Reimond Ditte het bedrag der aan aanlegster toe te kennen schadevergoeding te kunnen bespreken en het desnoods te bestrijden.

Om deze redenen :

De Rechtbank alle verdere of tegenstrijdige besluitschriften verwerpende verklaart den onderhavigen eisch onontvankelijk «hic et nunc», verwijst aanlegster in de kosten dezes.

143

**RECHTBANK VAN KOOPHANDEL
TE ST NIKLAAS**

27 April 1937.

Voorzitter : M. Verschuren.
Rechters : MM. Verbeke en De Smedt.
Referendaris : Mr L. Thuysbaert.
Pleiters : Mrs d'Hanens en De Cleene.

**AANNEMING. — GEBREKEN. — CRITERIUM :
ZICHTBARE EN ONZICHTBARE. — VOORBEEL-
DEN VAN ZICHTBARE GEBREKEN.**

Zichtbare gebreken zijn deze die zich door uiterlijke teekenen openbaren en die men door een grondig onderzoek kan vaststellen, terwijl het verborgen gebrek van zulken aard is dat het zich enkel door het gebruik openbaart en zich niet laat bemerken door een onderzoek, hoe grondig het ook weze, zonder de substantie van de zaak te beschadigen.

De onvoldoende helling van het dak, de slechte constructie van ramen op slaapkamers, het ontbreken van raamdorpels, van sluiting op ramen en luiken, van deksteen op een put, het niet aanstoppen van ramen en deuren moeten als zichtbare gebreken beschouwd worden.

Picavet t/ De Munck.

Herzien de geregistreerde dagvaarding van 13 Maart 1936 ;

Gezien, in minuut, het tusschenvonniss ter zake verleend den 24 Maart daaropvolgende ;

Gezien, in minuut, het geregistreerd verslag van deskundige Verbeke d.d. 29 December 1936 ;

Aangezien het blijkt en, overigens, niet wordt betwist dat de aanlegger, sinds 1934, zonder uitdrukkelijk voorbehoud bezit genomen heeft van het litigieuze gebouw ; dat hij, bovendien, de werken zonder protest of voorbehoud heeft uitbetaald ;

Dat uit deze omstandigheden de goedkeuring van het voorwerp der aanneming vanwege den aanlegger noodzakelijk blijkt ;

Dat er uit volgt dat van af de feiten, uit dewelke deze goedkeuring voortvloeit, de termijn van tien-jarigen waarborg van art. 1792 en 2270 van het B. W. begint te loopen, zoowel wat betreft de waarborgen als de zichtbare gebreken die het bestaan of de sterkte van het gebouw in gevaar brengen ;

Aangezien de zichtbare gebreken deze zijn die zich door uiterlijke teekenen veropenbaren en die men door een grondig onderzoek kan vaststellen, terwijl het verborgen gebrek van zulken aard is dat het zich enkel door het gebruik openbaart en zich niet laat bemerken door een onderzoek, hoe grondig het ook weze, zonder de substantie van de zaak te beschadigen (Bruss. 6 Nov. 1907, P. P. 1908, 312) ;

Aangezien de onvoldoende helling van het dak, de slechte constructie van ramen op de slaapkamers, het ontbreken van raamdorpels, van sluiting op schuifraam en vensterluiken, van deksteen op put, het niet aanstoppen van raam en deuren in de keuken, als zichtbare gebreken moeten beschouwd worden (Bruss. 17 Dec. 1888 ; Antw. 13 Aug. 1900 ;

Bruss. 5 Juni 1899 ; Hand. Antw. 23 Aug. 1900 ; P. P. 1889, 1269 ; 1901, 1329 ; 1899, 758 ; 1901, 1321) ;

Wat de verborgen gebreken betreft :

Aangezien de beschadigingen aan een gebouw overkomen na de oplevering, geen aanleiding kunnen geven tot verantwoordelijkheid van bouwmeester of aannemer, zoo deze beschadigingen niet van aard zijn de sterkte van het gebouw in gevaar te brengen ;

Dat, in dit verband, de bestendige overstrooming van kelders, tot de toepassing der tienjarige verantwoordelijkheid aanleiding geeft, daar dergelijke toestand het bestaan of minstens de sterkte van een gebouw op ernstige wijze in gevaar brengt ;

Aangezien de deskundige wel een bestendige overstrooming der kelders vaststelt waar hij verklaart dat « de muren, ter oorzaak van slechte afwerking, niet bestand zijn tegen het water afkomstig van den dijk waarop het huis is gebouwd » en dat « de vloer, ten gevolge van onvoldoende cimentering, overvloedig water doorlaat bij elke regenval » ;

Aangezien de deskundige de herstellingskosten voor het dichtmaken van den kelder, begroot op 2158,40 fr. ;

Wat den tegeneisch betreft :

Aangezien verweerder, bij wedereisch, betaling vordert van :

1o. 286.— fr. bedrag der factuurzegels ;

2o. 1760.81 fr. bedrag verschuldigd voor het bouwen van den stal ;

Aangezien de aanlegger erkent de factuurzegels verschuldigd te zijn en aanbiedt het bedrag van 286 fr. te betalen ;

Dat hij, integendeel, ten stelligste ontkent de som van 1760,81 fr. verschuldigd te zijn, het bouwen van den stal begrepen zijnde in den aannemingsprijs van het huis ;

Aangezien de stal, zoo niet een onderdeel, alleszins een onmisbare aanhoorigheid van het woonhuis is, waarvan de opbouw in den algemeenen aannemingsprijs begrepen is, ten ware het tegendeel bleek uit het lastenboek of uit andere bescheiden ;

Aangezien dergelijk bewijs door verweerder niet wordt voorgebracht ;

Om deze redenen,

De Rechtbank, alle verdere of tegenstrijdige besluiten verwerpende, akte verleenend aan den aanlegger dat hij aanbiedt het bedrag der factuurzegels te betalen, zij 286 fr. ; machtigt den aanlegger om, tot beloop van 2.158,40 fr., op kosten van verweerder, de noodige herstellingswerken uit te voeren voor het dichtmaken van den kelder ; dienvolgens veroordeelt verweerder om aan den aanlegger de som van 2.158,40 fr. te betalen onder aftrek van 286 fr., bedrag van de door aanlegger verschuldigde factuurzegels ; verklaart den tegeneisch ongegrond, wijst hem af ; veroordeelt verweerder tot de gerechtelijke intresten en de proceskosten ;

Verklaart het onderhavig vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande elk verhaal en zonder borgstelling.

144

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE MECHELEN

4 November 1937.

Voorzitter : M. Hofman.
Pleiters : Mrs Muys en Haest.

VERZEKERINGSOVEREENKOMST. — NIETIGHEID WEGENS GEMIS AAN VOORWERP. — ONRECHTMATIGE DAAD VAN VERZEKERDE. — SCHADEVERGOEDING.

Wanneer een verzekeringsovereenkomst nietig is omdat de verzekerde door zijne onrechtmatige daad de overeenkomst nietig maakt, dan is aan de maatschappij hiervoor schadevergoeding verschuldigd, ondanks het aleatoir karakter van de verzekeringsovereenkomst.

D. A. S. t/ FLIES.

Aangezien naar luid der leidende dagvaarding van 28 September 1937, de vraag van eischeres er toe strekt betaling te bekomen eener som van 1100 fr. in herstelling der schade door haar ondergaan tengevolge van de nietigheid eener verzekeringsovereenkomst die zij op 20 Juni 1935 met verweerder gesloten heeft ;

Aangezien op laatstgenoemden datum verweerder zich aangesloten heeft bij eischeres voor een termijn van tien jaar, om, mits betaling van een jaarlijksche premie van 275 fr. kosteloos verdedigd te worden in zekere geschillen ontstaan ter gelegenheid van het gebruik van een auto, merk «Chevrolet» en een fiets merk «De Boeck» ;

Aangezien het vaststaat dat verweerder nooit eigenaar geweest is van de verzekerde auto «Chevrolet» en dat derhalve voor wat dit voertuig betreft de aangegane verzekeringsovereenkomst nietig is wegens gebrek aan risico ;

Aangezien verweerder zich steunt op dit gebrek aan risico om te besluiten tot de ongegrondheid van de vraag tot schadevergoeding ; dat hij bovendien beweert dat eischeres geen enkele schade ondergaan heeft, onder voorwendsel : a) voor het verleden, eischeres tweemaal premiën ontving zonder dat zij zelf enig risico kon oploopen ; b) voor de toekomst in de veronderstelling dat de verzekerde auto werkelijk aan hem zou toebehooren, niets minder zeker is als de winst welke eischeres zou trekken uit de verzekeringsovereenkomst, deze overeenkomst een kanscontract zijnde ;

Aangezien verweerder dwaalt omtrent de grondslag van de huidige vordering tot schadevergoeding ; dat deze grondslag geenszins bestaat in het feit zelve der nietigheid van de verzekeringsovereenkomst maar wel in de onrechtmatige daad vanwege verweerder, zijnde zijne valsche aangifte van eigenaar van de auto «Chevrolet», dewelke het tot stand brengen eener geldige verzekeringsovereenkomst onmogelijk heeft gemaakt en terzelfdertijd de nietigheid der aangegane overeenkomst voor gevolg heeft gehad ;

Aangezien de bewijsvoering door verweerder uiteengezet teneinde de werkelijkheid van schade in hoofde van eischeres te doen ontkennen allen grond

mist ; dat inderdaad, eenerzijds, krachtens artikel II der wet van 11 Juli 1874 op de verzekeringen, indien een contract vernietigd wordt op grond van bedrog vanwege de verzekerde, de reeds betaalde premiën aan den verzekeraar vervallen blijven, zoodat verweerder zich op zijn vroegere betalingen niet mag beroepen ; dat anderzijds, het voor erkend moet gehouden worden dat eischeres de verzekeringsovereenkomst met verweerder gesloten heeft met het inzicht er winst uit te halen en dat niets toelaat van te zeggen dat zij geen winst zou verwachten hebben, waaruit volgt dat verweerder, met eischeres van de mogelijkheid eener winst te berooven, aan deze een zekere schade berokkend heeft, dat de vergoeding die uit dien hoofde aan eischeres toekomt, gelet op het bedrog der premie en den duur der aangegane overeenkomst, ex aequo et bono dient vastgesteld op 500 fr. ;

Aangezien de beschouwingen die voorafgaan volstaan om den tegeneisch van verweerder strekkende tot de verwijzing van eischeres in de betaling eener som van 500 fr., wegens roekeloos en tergend geding, eenvoudig te verwerpen ;

Om deze redenen :

De rechtbank, zetelende in handelszaken, alle andere of niet eensluidende besluiten afwijzend, verklaart de vraag van eischeres gegrond en veroordeelt diensvolgens verweerder aan eischeres te betalen een som van 500 fr. ten titel van schadevergoeding.

Verklaart den tegeneisch van verweerder ongegrond en wijst er hem van af ; veroordeelt verweerder tot al de kosten van het geding.

145

VREDEGERECHT TWEDE KANTON LEUVEN

11 Mei 1937.

Vrederechter : M. P. Theunis.
Pl. : Mrs W. Baeté en A. Smets.

STUDENT. — STILZWIJGENDE LASTGEVING VAN VADER. — STUDENTENKWARTIER. — GEBRUIKEN VAN LEUVEN.

Een student door zijn ouders aan de Hoogeschool geplaatst wordt aanzien als handelend met stilzwijgende lastgeving vanwege zijn vader voor de noodwendigheden van zijn studentenleven.

Studentenkwartieren worden volgens de gebruiken van Leuven verhuurd voor 10 maanden, van 1 October tot 31 Juli.

Poirier t/ Verbeke.

Gehoord partijen in haar middelen en besluiten ; Aangezien verweerder eerst besluit tot de onontvankelijkheid van den eisch, zulks om reden er geen rechtsverband zou bestaan tusschen hem en aanlegger, vermits deze niet met hem doch wel met zijn zoon Alfons, die meerderjarig is, gekontraakteerd heeft ;

Aangezien het door verweerder niet wordt betwist dat zijn zoon het appartement weskwestie reeds betrokken heeft tijdens het academisch jaar

1935-1936 en dat de huur betrekkelijk deze verhuuring steeds door verweerder betaald werd;

Aangezien er uit voortspruit dat de zoon Verbeke, naar de Universiteit te Leuven door zijn vader gezonden, dient aanzien als van dezen laatste stilziggend mandaat hebbende om alles te verrichten wat met de noodwendigheden van zijn studentenleven betrekking heeft (Burg. Rechtb. Leuven, 22 Febr. 1894, B. J. 1894, kol. 331), hierin begrepen het in huur nemen van een kwartier;

Aangezien verweerder minstens bij het terugkeeren van zijn zoon naar Leuven, na het academisch jaar 1935-1936, aanlegger ten gepasten tijd had moeten verwittigen dat, trots het weer betrekken van het kwartier door zijn zoon, hij van alle vernieuwing der verhuuring afzag en aan zijn zoon alle verdere macht om voor hem te handelen, ontzegde :

Aangezien ten gronde, verweerder inbrengt dat zijn zoon het kwartier nimmer in huur genomen heeft voor het studiejaar 1936-1937;

Aangezien deze bewering tegengesproken wordt door de bestanddeelen der zaak; dat trouwens, indien verweerders zoon niet akkoord was geweest om het kwartier terug te huren, het niet zou te verstaan zijn dat hij op 2 October 1936, aan aanlegger de toelating geeft, het kwartier voort te verhuren;

Dat zelfs op 2 October de tienmaandelijksche huur, gaande van October tot Juli (Scheidsrecht, besl.; 18 Juni 1901, Pas. 1902, III, 166), reeds begonnen was;

Aangezien de dagvaarding dagteekent van 25 Maart 1937; dat bijgevolg de huur te vervallen op 1 April nog niet verschuldigd was en de eisch desbetreffend voorbarig is;

Aangezien het past, wat de overige maanden betreft, een ventilatie te maken, daar het kwartier door verweerders zoon niet werkelijk bewoond werd en aanlegger dus geen licht te verschaffen heeft gehad; dat hij daarenboven vrijgesteld werd van al de onaangenaamheden onafscheidelijk van de aanwezigheid van een student in huis, van het onderhoud van het kwartier, van den sleet van het meubilair, enz.;

Aangezien een bedrag van 25 frank per maand voor het licht en van 50 fr. voor de andere posten billijk en redelijk voorkomt;

Aangezien verweerder diensvolgens aan aanlegger verschuldigd is : $250 - 75 = 175 \times 6 = 1050$ frank;

Om deze redenen :

Wij, Vrederechter van het tweede kanton Leuven, rechtdoende tegensprekelijk;

Gezien artikels 2, 34, 37, 41 en 64 der wet van 15 Juni 1935;

Veroordeelen verweerder aan aanlegger te betalen, voor huur van een studentenkwartier over de tijdruimte van 1 October 1936 tot 31 Maart 1937; de som van 1050 frank, met de gerechtelijke intresten;

Verklaren den eisch betrekkelijk de huur der

maand April 1937, onontvankelijk, als zijnde voorbarig; wijzen hem af;

Veroordeelen verweerder tot de kosten des geding.

146

VREDEGERECHT TE ST. TRUIDEN

20 Juli 1937

Vrederechter : M. Collee.
Pleiters : Mrs Jeuck en Demal.

DIENSTPRESTATIES OP HET LAND. — GEWOONTERECHT. — VRIJWILLIGE EN ONBEZOLDIGDE HULPVERLEENING.

In de dorpen van ons land bestaat het algemeen gebruik dat geburen en familieleden elkander helpen en dienst bewijzen zonder dat iemand zich inbeeldt dat deze prestaties geleverd worden met het oog of met de hoop op betaling van loon of prijs. Het leenen van een paard voor een paar dagen, het voorloopig plaatsen van een gedeelte van den oogst in een schuur, het afstaan van een hoeveelheid mest, zijn onder zulke diensten.

Van Grootloon t/ Wagelmans.

Aangezien Van Grootloon door dagvaarding van 25 Juni 1937 betaling vraagt eener som van 3287,50 frank voor verschillende zaken aangehaald in de dagvaarding;

Aangezien thans nu tegenstrijdige en voltrokken verhandelingen de eisch van Wagelmans klaarblijkelijk als ongegrond voorkomt, daar na verloop der debatten het waarachtig karakter der ons voorgelegde zaak en de bedoeling van eischer ons niet ontsnapt;

Aangezien immers partijen aanverwanten zijn die vroeger (19 Februari 1936) in volle vrijheid en vriendschap huur- en misschien nog andere overeenkomsten aangingen;

Alvorens recht te spreken, bestatigen dat voorhanden geschil voorkomt als zijnde loutere rechtsverdraaiing, die door den rechter van kant geschoven moet worden;

Overwegende dat er in ons platteland het algemeen gebruik bestaat dat geburen en familieleden elkander helpen en dienst bewijzen en dat niemand zich kan inbeelden dat bedoelde familieleden op het oogenblik hunner prestaties het gedacht konden hebben latere spitsvondige rekeningen op te maken en geschillen te creëren en het schatten van het leenen van een paard voor een dag of anderhalf, het voorloopig plaatsen van een gedeelte oogst in een schuur, het afstaan van een hoeveelheid mest, enz., als voorwerp zouden hebben;

Voor deze redenen :

Wij, vrederechter, tegensprekelijk en in eersten trap recht sprekend, alle verdere of tegenstrijdige besluiten van de hand wijzend, zeggen den eisch van aanlegger ongegrond en veroordeelen hem tot de kosten van het geding.

BIBLIOGRAPHIE

Mr. Maurits LANGOHR: Recht en Ras in het Nieuwe Duitsland. — Uitgave: Bibliotheek van de Vereniging voor Economische Wetenschappen, Turnhout, 1937, 56 blz., prijs 14 fr.

Om den durf, waarmede Mr. Langohr, in zijn brochure het fel omstreden en ingewikkelde vraagstuk van recht en ras in het nieuwe Duitsland behandeld heeft, verdient hij ongetwijfeld geloofd te worden.

Het is juist, dat ons volk geen behoefte heeft aan «noodlottig steriel academisch dilettantisme» — zooals Mr Langohr zegt in de inleiding — doch wel aan levens- en volksgebonden wetenschap, aan geleerden en mannen die met koenheid en bekwaamheid de vele problemen, die zich overal opdringen, weten te «bemeesteren».

Met de zich in diepte ontwikkelende nationale beweging, en tevens door de vernederlandsching van het gerecht werd ook in ons land reeds het vraagstuk van den zin van het recht en van het recht in zijn verhouding tot het volk gesteld; de zeer opgemerkte rede van Prof. René Victor over «Volk en Recht» onlangs voor het «Vlaamsch Rechtsgenootschap» te Brussel gehouden, en die in de pers grooten weerklink vond, bewijst dit o.m. ten duidelijkste. De omwenteling, die in het nationaal-socialistisch Duitsland op het gebied van het recht nog immer verder gaat, is zeker van aard om ook ten onzent vruchtbare reacties te verwekken, en aan te sporen tot bezinning over en studie van de historische wording van het in ons land thans geldende recht; eveneens kunnen de Deutsche verwezenlijkingen, in menig opzicht, — voor wie onvooringsomen tegenover Duitsland staat — aanwijzingen en stof opleveren voor hervorming en ontwikkeling van ons eigen recht. Onze meeste juristen hebben echter niet de gelegenheid om de rechtsontwikkeling in Duitsland regelmatig te volgen, noch om de zeer talrijke nieuwe rechtslitteratuur bij te houden; daarom is het toe te juichen, wanneer Nederlandsche publicaties hierover verschijnen.

Het in 1934 verschenen boekje van Mr. R. Van de Putte «De nieuwe Deutsche wetgeving» — overigens reeds verouderd — beantwoordde nochtans niet aan de verwachtingen, die men aan een dergelijk werk moet stellen. Naast het feit, dat Mr. Van de Putte een gebrekkige en soms tedenieuze samenvatting gaf van de voornaamste wetten, uitgevaardigd sinds 30 Januari 1933 tot Augustus 1934, beging hij de principiele fout de Deutsche rechtshervormingen te willen ontleden en beoordeelen aan de hand van juridische en politieke opvattingen, die door de nationaal-socialisten op grond van een andere wereldbeschouwing verworpen werden; zonder kennis van deze andere wereldbeschouwing zijn de verzuchtingen en verwezenlijkingen van het nieuwe Duitsland niet te begrijpen, hetgeen Mr. Van de Putte schijnbaar niet heeft beseft.

De brochure van Mr. Langohr vervalt daarentegen in een ander uiterste. Hierin krijgen wij een zeer geestdriftige uiteenzetting van de hedendaagsche Deutsche opvattingen inzake recht, en in het bijzonder inzake «rassen»-wetgeving. Hoe sympathiek de schrijver ook is — wij hebben bij de lezing van zijn studie den indruk niet van ons kunnen afzetten, dat hij teveel aan de hand van propagandamateriaal, uitsluitend bedoeld voor het Deutsche volk, heeft gewerkt. Een blik op de geraadpleegde — weinige — litteratuur verstevigt ons nog in deze meening.

Het was de bedoeling van Mr. Langohr in zijn werk «alleen het nationaal-socialistische Duitsland zelf aan

het woord te laten» (blz. 12); daarom kunnen wij hem er geen verwijt van maken, zijn onderwerp niet voldoende kritisch te hebben behandeld, en zoo zelden een eigen oordeel te hebben geuit. De vraag, die hier echter moet gesteld, voor wat betreft bijzonder het eerste gedeelte van zijn studie, is deze: of Mr. Langohr op voldoende en grondige wijze de «hernieuwing van rechtsbegrippen- en beginselen, van rechtsvormen- en methodes,» zooals die vervat liggen in «de geest en de gedachtengang, van de leidende Deutsche politiek, in de woorden en geschriften van de leidende Deutsche denkers, juristen en wetenschapsmensen, en in de wettelijke en feitelijke werkelijkheid van het Derde Rijk» (blz. 11-12) heeft uiteengezet? Ons antwoord luidt, spijtig genoeg, ontkennend.

Wanneer Mr. Langohr over het vroeger bestaande recht spreekt, gebeurt dit met een te vergaande oppervlakkigheid, die wij niet kunnen goedkeuren. De receptie van het Romeinsche recht in de zestiende eeuw (een Italiaansche modernisatie van het corpus Justiniani, het Longobardisch en kanoniek recht; geenszins het klassieke Romeinsche recht!), die in de negentiende eeuw door een tweede werd gevolgd, moet inderdaad als de groote ramp voor de ontwikkeling van een eigen Duitsch recht aanzien worden. In de negentiende eeuw gaat dan de nieuwe receptie van Justiniaansch recht hand in hand met de ideologiën van de Fransche revolutie, die — men vergete het niet! — zoowel in de wetboeken van Duitschland als in deze van de andere Europeesche landen werden gesanctionneerd. De taal, die Mr. L. gebruikt om deze omstandigheden, onnauwkeurig en zonder de vereischte distincties, te kenschetsen, schaaft vanaf den beginne in groote mate zijn betoog; zelfs bij den onstuimigen rijksminister H. Frank, vindt men, wanneer hij het Romeinsche recht voor het Deutsche volk verwerpt, steeds nog de noodige schakeeringen. Het is hier wellicht de plaats om een woord van den bekenden Duitschen jurist H. Kreller aan te halen: «Wir nennen mit Recht, die römische Juristen, die im ersten, zweiten und dritten nachchristlichen Jahrhundert die Blüte der juridischen «techné» heraufführten, die Klassiker unserer Wissenschaft, und darum müssen ihre Namen und Werke genannt und gelesen werden, solange Menschen Arischen Blutes sich bestreben, das Recht zum Gegenstand wissenschaftlicher Lehre zu machen. Mit der Loslösung von der römischen Jurisprudenz würde auf diesem Gebiet des menschlichen Lebens der Strom des Blutes unterbrochen sein, der die Kultur des nordisch geführten Abendlandes seit mehr als drei Jahrtausenden lebendig erhält. Auch der sich an den Idealen des Nationalsozialismus neu ausrichtenden deutschen Rechtswissenschaft ist die Aufgabe gestellt, sich mit diesen Klassikern auseinanderzusetzen.» (Römische Rechtsgeschichte, 1936/3). Verder is het een vergissing van Mr. L. de totstandkoming der inderdaad ingewikkelde en overdreven theoretische Deutsche wetboeken in «den na-oorlogschen tijd van de Weimar-republiek» te plaatsen; de codificaties van het burgerlijk, handelsrecht, enz., — thans nog grotendeels in voege, alhoewel «de geest in de toepassing» volledig veranderd is — gebeurden op het einde der negentiende en het begin der twintigste eeuw. De bezwaren, die de nationaal-socialisten tegen deze starre, en erg formalistische wetgevingen terecht inbrengen, kunnen door bijna alle volkeren van Europa, zij het wellicht in geringere mate, worden aangehaald. Preciesheid ware hier ook gewenscht geweest.

De twee volgende kapitels over den nieuwen inhoud en den nieuwen vorm van het Deutsche recht zijn dege-lijker; zij zijn o.i. nochtans te beknopt en te elementair

om een treffend beeld van het nationaal-socialistische recht te geven.

Het belangrijke in de nat.-soc. revolutie is niet zoozeer de ontdekking van het «ras», doch veel meer het nieuwe, politieke begrip van het *volk*. Een uiteenzetting over dit politieke volksbegrip, hetwelk als algemeen ordenend beginsel wordt vooropgezet en volledig verschilt met het «volks»-begrip van de negentiende eeuw, ware noodig geweest. Juist door deze nieuwe en politieke opvatting van het *volk* wordt de eisch voor een eigen Duitsch volks-recht eerst goed verstaanbaar, en blijkt het vanzelfsprekend, dat als grondwaarden van dit recht o.m. het ras (bloed), de bodem, de staat, de arbeid, de eer, worden aangeduid. Begrippen als «nationaal», «eer en trouw», die Mr. L. als de bepalende elementen voor het nieuwe recht aanwijst, bekomen door het volksche beginsel eerst hun inhoud en hun waarde. Dat het «ras»-beginsel het hoofdcriterium van het Duitsche volksrecht zou zijn, meenen wij, zelfs tegen Duitsche uitlatingen in, te moeten ontkennen, op grond van de overweging, dat — althans tot heden toe — de z.g. «ras»-wetgeving geen wetgeving van het ras is, indien men dit laatste woord wetenschappelijk gebruikt. De uitgevaardigde wetten op dit gebied komen immers feitelijk neer op het volgende: strenge uitsluitings- en afweermaatregelen tegen de Joden (die geen ras vormen), sterilisatie van erfzieken en minderwaardigen, huwelijksbeletselen, bevordering van de volksgezondheid — en kracht, — dus maatregelen, die met ras, begrepen als menschengroep van andere menschengroepen door fysische en geestelijke kenmerken en deugden onderscheiden, niets te maken hebben.

Over de «innerlijke en uitwendige vormingswijze» van het recht had, ook in het korte bestek van een brochure, meer moeten gezegd worden, en had de wetgevende macht van den Führer een ruimer bespreking verdiend. Het systeem der «Generalklauseln» o. m. stoot in de Duitsche rechtsmiddelen op heel wat bezwaren en tegenstand. Wij stippen dit even aan om te doen uitschijnen, dat door te veel algemeenheden en te groote schematisering schrijver een verkeerden indruk over het rechtsgebeuren in Duitschland bij kritische lezers zou kunnen opwekken.

In het tweede gedeelte van het brochure is Mr. L. nauwkeurig te werk gegaan en krijgt men aan de hand hiervan een goed inzicht en overzicht van de z.g. «ras»-wetgeving en de «rassische» bestrevingen van het Derde Rijk, al hadden wij liever — hetzij nogmaals herhaald — een meer kritische behandeling van deze kwesties gekregen. Verdere beschouwingen kunnen wij ons, door de beperkte plaatsruimte aan deze reeds te uitgebreide recensie voorbehouden, niet veroorloven. Buiten de aanmerking, die wij boven maakten over het ras, zij vastgesteld, dat Mr. L. na de definitie van ras door Günther gegeven te hebben, het bestaan van een Europeesch ras o. a., schijnt aan te nemen (blz. 32).

Het is jammer, dat Mr. Langohr, die onder onze jongere juristen een der werkzaamste is, zijn onderwerp niet beter uitgediept en afgewerkt heeft. Hij zou er de Duitsche en de Nederlandsche rechtswetenschap een dienst mede hebben bewezen.

E. Boonen.

WETGEVING

WET van 15 Januari 1938, houdende verlenging van de tijdelijke wet van 10 Augustus 1933 betreffende de vermindering van zekere pachtprizen.

Artikel 1. — Artikel 10 der tijdelijke wet nopens de vermindering van zekere pachtprizen van 10 Augustus 1933, wordt gewijzigd als volgt:

«Deze wet houdt op van kracht te zijn op 1 Januari 1939, datum waarop de aanvankelijke voorwaarden van de pachtovereenkomst opnieuw gelden voor de pachten of onderdeelen van de pachten die op een genot na 1 Januari 1938 betrekking hebben.»

Art. 2. — Deze wet treedt in voege den dag hare bekendmaking in den *Moniteur*.

Gegeven te Brussel, den 15 Januari 1938.

WETSONTWERP op de bescherming van den titel en van het beroep van architect.

ONTWERP DOOR DEN STAAT GEWIJZIGD (1).

Eerste artikel.

Niemand mag den titel voeren van architect, noch het beroep ervan uitoefenen, indien hij niet in het bezit is van een diploma, waaruit blijkt dat hij met goed gevolg de examenproeven heeft afgelegd, welke vereischt zijn voor het bekomen van dit diploma.

Art. 2.

Het diploma van architect wordt uitgereikt door de onderwijsinrichtingen, ingericht of erkend door het Ministerie van Openbaar Onderwijs of door den Dienst voor het Technisch Onderwijs, met het oog op de voorbereiding tot het beroep van architect.

Het wordt eveneens uitgereikt door een centrale examencommissie, ingericht door den Staat.

Door een Rijkshoogere examencommissie mag de titel uitgereikt worden van architect gediplomeerd door de Rijkshoogere examencommissie, welke titel eventueel wordt aangevuld met de aanduiding van een specialiteit.

Art. 3.

De voorwaarden tot inrichting of erkenning der instellingen, waarvan sprake in de eerste paragraaf van vorenstaand artikel, alsmede de programma's en de duur der studiën, welke leiden tot het uitreiken van het diploma van architect, de voorwaarden tot het verleen van het diploma, de inrichting van de centrale examencommissie en van de hoogere examencommissie worden bepaald door den Koning.

Art. 4.

De Staat, de Provincies, de Gemeenten, de openbare instellingen en de particulieren moeten een beroep doen op de medewerking van een architect voor het opmaken van de plans en de contrôle op de uitvoering der werken, voor dewelke door de wetten, besluiten en reglementen een voorafgaande aanvraag om toelating tot bouwen is opgelegd.

Wat betreft de openbare instellingen en de particulieren, mogen er afwijkingen toegestaan worden door den Gouverneur, op voorstel van het Schepencollege der gemeente, waar de werken moeten uitgevoerd worden, en zulks binnen het kader der bij een Koninklijk besluit aan te duiden grenzen.

Art. 5.

De ambtenaars en beambten van den Staat, de provincien, de gemeenten en de openbare instellingen,

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

mogen niet, buiten hun functiën, als architect optreden.

Van die bepaling wordt afgeweken ten behoeve van de personen, bij de vorige alinea bedoeld als titularissen van een betrekking in het onderwijs, mits zij voldoen aan de voorwaarden opgelegd door deze wet wat betreft de uitoefening van het beroep van architect.

Art. 6.

Het uitoefenen van het beroep van architect is onverenigbaar met dit van aannemer van openbare of private werken.

Art. 7.

De personen van Belgische nationaliteit geboren vóór 1 Januari 1908 mogen, indien zij algemeen bekend staan als het beroep van architect sedert ten minste vijf jaar uitoefenend, den titel van architect blijven voeren en het beroep ervan blijven uitoefenen.

De personen van Belgische nationaliteit, geboren vóór 1 Januari 1918, en algemeen bekend staande als het beroep van architect sedert ten minste drie jaar uitoefenend, mogen den titel van architect voeren en het beroep ervan uitoefenen, mits te doen blijken van voldoende vakkenis.

De personen van Belgische nationaliteit geboren vóór 1 Januari 1908, die gedurende ten minste tien jaar hebben medegewerkt aan het opmaken van bouwontwerpen, mogen den titel van architect voeren en het beroep ervan uitoefenen, mits een bijzondere proef van beroepsbekwaamheid af te leggen.

De proef bedoeld in het 2e lid moet worden afgelegd voor een Commissie aangesteld door den Minister van Openbaar Onderwijs en binnen den termijn van één jaar met ingang van den datum van bekendmaking in het *Staatsblad* van het besluit tot aanstelling dezer Commissie. Dezelfde Commissie wordt belast met het afnemen van de proef voorzien in lid 3; de voorwaarden dezer bijzondere proef worden door den Koning bepaald.

De Belgen geboren gedurende de periode van 1 Januari 1908 tot 31 December 1917 en die in het bezit zijn van een diploma of een getuigschrift van het einde der studiën in de bouwkunst, uitgereikt door een instelling, welke ingericht of erkend is door het Ministerie van Openbaar Onderwijs, of door den Dienst voor het Technisch Onderwijs, zijn er van vrijgesteld het bewijs te leveren voorzien in het 2^e lid, mits voorlegging, evenwel, aan bedoelde Commissie, van de bekwaamheidsakte welke hun werd uitgereikt. Deze akte moet voorzien worden van het zegel van het Ministerie van Openbaar Onderwijs.

De houders van een diploma of van een getuigschrift van het einde der studiën in de bouwkunst, door dezelfde instellingen uitgereikt aan de leerlingen die hun studiën doen op het oogenblik dat deze wet wordt afgekondigd, zijn onderworpen aan de bepalingen der vorenstaande paragraaf van dit artikel.

Art. 8.

De architecten van vreemde nationaliteit mogen in België de bouwkunst uitoefenen en het voordeel genieën der bepalingen van deze wet, voor zoover de wederkeerigheid in hun land van herkomst aangenomen is. De voorwaarden der wederkeerigheid zullen geregeld worden door diplomatieke overeenkomsten.

Bovendien mag aan de personen van vreemde nationaliteit bij Koninklijk besluit de toelating verleend worden om als architect in België op te treden. De aanvragen om toelating moeten gericht worden aan den Minister van Openbaar Onderwijs; de toelating zal mogen beperkt worden.

Art. 9.

In iedere provincie wordt er op de griffie een genummerd register bijgehouden, waarop de architecten ingeschreven zijn, die in de provincie woonachtig zijn en de bij deze wet vereischte voorwaarden vervullen.

De architecten, die thans hun beroep uitoefenen, moeten zich op bedoeld register laten inschrijven binnen de maand welke volgt op de bekendmaking van de wet in het *Staatsblad*.

De personen, die het diploma van architect bekomen, alsmede de personen, welke ertoe gemachtigd worden den titel van architect te voeren en het beroep ervan uit te oefenen, zijn verplicht er zich te laten op inschrijven, alvorens een aanvang te mogen maken met gelijk welke beroepswerkzaamheid.

De provinciale griffies moeten aan de betrokkenen een bewijs van inschrijving bezorgen met vermelding van het nummer van hun inschrijving op het register.

De modaliteiten, ter uitvoering van die bepalingen, worden vastgesteld door den Koning.

Art. 10.

Wie zich, zonder daartoe gerechtigd te zijn, in het openbaar den titel van architect toekent, wordt gestraft met een boete van 200 tot 1.000 frank.

Wordt gestraft met een boete van 100 tot 500 frank, hij die in het openbaar den door hem gevoerden titel verandert door een schrapping of toevoeging van woorden.

Art. 11.

Wordt gestraft met een gevangenisstraf van 8 dagen tot 3 maanden en met een boete van 200 tot 1.000 fr., of slechts met een dezer twee straffen, hij die, zonder daartoe gerechtigd te zijn, uitreikt of zich aanbiedt voor het uitreiken van de diploma's, getuigschriften of om het even welke attesten, welke den titel van architect, met of zonder nadere bepaling toekennen, of welke door de bewoordingen waarin zij zijn opgesteld, het uiterlijk voorkomen hebben van het diploma van architect.

De diploma's of getuigschriften worden verbeurd verklaard en vernietigd.

Hoofdstuk VII van het eerste boek van het Wetboek van Strafrecht, alsmede artikel 85 van hetzelfde Wetboek, zijn toepasselijk op dit misdrijf.

Art. 12.

Mogen optreden in hoedanigheid van architect, doch blijven onderworpen aan de bepalingen van de artikelen 5, 6 en 9 van deze wet:

a) De ingenieurs, die gediplomeerd werden overeenkomstig de wetten op het toekennen der academische graden;

b) De ingenieurs, die hun diploma bekomen hebben aan een Belgische Universiteit, zooals zij bepaald werd bij bedoelde wetten, of in een daarmede gelijkgestelde instelling;

c) De officieren der genie of der artillerie, die uit de applicatieschool komen;

d) De personen gemachtigd bij de Commissie ingesteld krachtens de wet van 11 September 1933 tot het voeren van den titel van burgerlijk ingenieur met of zonder nadere bepaling.

Brussel, 23 December 1937.

(1) Zie: *Documenten van de Kamer*: 1936-1937, Nr 236: Wetsontwerp; Nr 332: Verslag; Nr 374: Amendementen. — *Handelingen van de Kamer*: Vergaderingen van 9, 11 en 12 Juni 1937. — *Documenten van den Senaat*: 1936-1937, Nr 275: Wetsontwerp; 1937-1938, Nr 25: Verslag. — *Handelingen van den Senaat*: Vergadering van 23 Dec. 1937.

BALIELEVEN

VLAAMSCH E CONFERENTIE DER BALIE VAN ANTWERPEN

VERGADERING VAN VRIJDAG 21 JANUARI 1938

De Voorzitter Mr. J. Stryckers, verwelkomt de talrijk opgekomen confraters, en verleent onmiddellijk het woord aan den spreker, confrater Mr Maurits Lambrechts. Deze zal handelen over: «Industrialisatie der Kempen en de Hereeniging der Nederlanden».

Spreker vangt aan met de spreuk van Lodewijk De Raet, schrijver van Vlaanderen's Economische Ontwikkeling: De Vlaamsche beweging moet grootelijks hare oplossing vinden langs economischen weg.

Na 1830 storten de Gentsche katoenindustrie en de ontwikkeling der Antwerpsche haven ineen, in het Noorden van België. In het Zuiden zien wij de kolen en zwaar-industrie opkomen, en dezer snellen bloei is veel te danken aan den steun van Koning Willem I.

Zonder dezen economischen toestand ware de denationalisatiepolitiek na 1830 niet mogelijk geweest.

In de XXe eeuw komt een nieuw element naar voren: de Kempische steenkolenindustrie. Een paar cijfers wijzen onmiddellijk op het ontzaglijk belang van de Kempische mijnen: thans brengen zes Limburgsche mijnen tien millioen ton steenkool voort; de honderdtachtig Waalsche mijnen, drie en twintig millioen ton.

De Kempen bieden een reserve van twaalf milliard ton; het Walenland, dertien milliard ton.

De Waalsche mijnen kunnen onmogelijk de concurrentie met de Kempische mijnen doorstaan en dit onder drieërlei oogpunt: de hoedanigheid, de productiekosten, het vervoer.

De hoedanigheid der Kempische kolen staat 10 % hooger dan die der Waalsche.

In Wallonië moet men werken in lagen van gemiddeld 70 cm. dikte; te Beeringen heeft men een laag van 3.20 m. Te Moll, Zolder, Winterslag, bieden de aderen dikten tot 3 meters; en op deze laatste plaats tusschen 485 en 700 meter diepte een twintigtal lagen.

Op dit oogenblik kan een Limburgsch mijnwerker 1200 kilo kolen per dag uithouwen tegen 700 kilo door een Waalsch mijnwerker.

De productiekosten zijn in de verhouding van 94.94 in het Walenland tegen 71.96 in de Kempen.

Wat het vervoer betreft: bij het voltrekken van het Albertkanaal zal het vervoer Genck-Antwerpen komen op 6 fr. per ton; op dit oogenblik 35 fr. per ton. Het is niet overdeven te beweren, dat binnen 25 à 30 jaar de Waalsche mijnen zullen gesloten zijn.

Wat is het rechtstreeksch gevolg van den huidige toestand in de Kempen: Steenkool roept ijzer.

Zal er een verschuiving komen van de zwaarindustrie van het Zuiden naar het Noorden?

Er zijn argumenten pro en contra.

De bestaande toestand, het ruilverkeer tusschen België en Frankrijk, betrekkelijk de Lotharingsche erts, waarop de zwaarindustrie in België ingericht is, schijnen te pleiten voor een bestendiging van den toestand. Maar de productieprij, de hoedanigheid der Kempische kolen, de langzame uitputting van de ijzerertsminen in Frankrijk, zijn doorslaggevende argumenten voor de verschuiving der zwaarindustrie naar het Noorden. Deze zwaarindustrie in het Noorden zou kunnen gericht zijn op het betrekken der erts uit de Zweedsche mijnen. Leveren deze laatste mijnen niet een erts dat 70 % ijzer bevat, tegenover het Fransche erts 30 %?

Wat zien wij thans reeds gebeuren?

Cockerill koopt gronden aan te Zwartberg, neemt aandeelen op in de mijnen aldaar.

Andere factoren wijzen op een noodzakelijke economische verschuiving: de zandgronden in de Kempen zijn geschikt voor de glasnijverheid, chemische fabrieken, zink, koper, radium, textielfabrieken werken reeds in volle kracht in de Kempen.

Een vergelijking met den toestand der mijnen en zwaar-industrie in Nederland, dringt zich op: Nederlandsch Limburg heeft 12 koolmijnen in uitbating. Tilburg is het grootste nijverheidscentrum o.a. voor textiel van Nederland.

Een economische samenwerking met Nederland dringt zich noodzakelijk op: brengt niet kortelings het verkeer langs den Rhur door het Emdenkanaal, alle Duitse watertrafiek op Duitsch gebied?

Het Albertkanaal snijdt Luik af van Rotterdam; met het Albertkanaal en het Julianakanaal gaat de haven van Maastricht verloren.

Drie factoren brengen de toenadering met Nederland tot stand: 1o. Een eenmaking van het waterwegennet tusschen Nederland en België; alleen de stop van Ternayen sluit het Julianakanaal af van het Albertkanaal.

2o. Een Tolunie dringt zich op.

3o. Een gemeenschappelijke militaire verdediging van het industriegebied ten Noorden en ten Zuiden der Belgisch-Nederlandsche grens.

Aldus komt spreker tot het besluit dat de huidige verschuiving van de zwaarindustrie, die logisch tot machtige ontplooiing moet komen in de toekomst, dat de gemeenschappelijke belangen van Nederland en België, met het oog op het waterwegennet, de landsverdediging en een tolunie, meer dan wat ook, door den drang der economische noodzakelijkheid, kunnen leiden tot een hereeniging van stamverwante volkeren die in 1830 door de politiek werden gescheiden.

Spreker die zijn rede prachtig uitdiepte en tevens aanvulde met een reeks belangwekkende statistische gegevens, werd voor deze prachtige uiteenzetting hartelijk toegejuicht.

Daarna werden de twee volgende punten der dagorde afgehandeld: eene interpellatie over het Jubelfeest der Vlaamsche Conferentie, gaf aanleiding tot stemming over twee ingediende moties: de motie over te gaan tot de dagorde, werd met meerderheid van stemmen goedgekeurd.

Ten slotte werd het reglement besproken over de in te richten wedstrijd in welsprekendheid, tusschen de stagisten, lid der Vlaamsche Conferentie.

Dit reglement werd goedgekeurd.

TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Nr 4. — 22 Januari 1938. — Prof. Mr. J. H. W. Verzijl: Preliminaire excepties in het statenprocesrecht (I). — Mr. A. Wolfsbergen: Processuele curiosa bij de Raad voor de Scheepvaart.

Nr 5. — 29 Januari 1938. — Prof. Mr. J. H. W. Verzijl: Preliminaire excepties in het statenprocesrecht (II, slot). — Mr. Dr. L. W. R. van Deventer: Is procurerstelling in de requestprocedure verplicht?

HET LEVEN OP 'T KANTOOR. — Nr 3. — Januari 1938. — Bankcontrole. — Esperanto in de Handelsmiddelen. — Handelsregister. — Kantoor in lichter laaie. — Leidraad bij de studie van het Belgisch Handelsrecht. — Loopende rekeningen. — Nijverheidsboekhouding. — Organisatie van het havenbedrijf te Antwerpen. — Overgangsproblemen. — Parijsche organisatiecongressen. — Verzekeringen.

De Vlijt, Nationalestr., 46, Antwerpen, A. Somville, best.